

Scan

การวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด :
ศึกษาเฉพาะปีการเงิน 2546 - 2550

นางนัฏดา เตชะประสาน

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

**Financial Statement Analysis of Klong Thom Agricultural Cooperative Ltd. :
For the Fiscal Year 2003-2007**

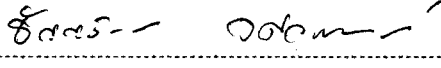
Mrs. Nadda Techaprasarn

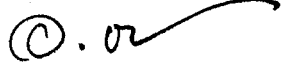
**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives
School of Agriculture Extension and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University**

2007

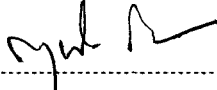
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด
: ศึกษาเฉพาะปีการเงิน 2546 - 2550
ชื่อและนามสกุล นางนัคดา เตชะประสาน
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ชัยญ์ศรี วศวรรณวัฒน์

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ชัยญ์ศรี วศวรรณวัฒน์)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ไอภาวดี เข็มทอง)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ อนุมัติให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีสังข์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

วันที่ 5 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การวิเคราะห์งบการเงิน ของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด
: ศึกษาเฉพาะปีการเงิน 2546 - 2550

ผู้ศึกษา นางนัตดา เตชะประสาน ปริญา บริหารธุรกิจบัณฑิต (สหกรณ์)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ธีญญูธรรม์ วศวรรณวัฒน์ ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานธุรกิจและฐานะการเงิน รวมถึงจุดอ่อน จุดแข็ง ในการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ซึ่งมีขอบเขตการศึกษาโดยวิธีการรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีสหกรณ์ และงบการเงิน เฉพาะปีการเงิน 2546-2550 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Excel และการวิเคราะห์ทางการเงิน โดยเทคนิค CAMELS Analysis

ในจังหวัดกระบี่ มีสหกรณ์ทั้งสิ้น 81 สหกรณ์ แยกเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตร จำนวน 66 สหกรณ์ และสหกรณ์นอกภาคเกษตร จำนวน 15 สหกรณ์ โดยสหกรณ์นอกภาคเกษตร มักไม่มีปัญหาในการบริหารจัดการมากนัก แต่สำหรับจังหวัดกระบี่ สหกรณ์ภาคการเกษตรที่สามารถดำเนินงานธุรกิจ มีจำนวน 58 สหกรณ์ หยุดดำเนินงานและไม่ดำเนินงานธุรกิจ จำนวน 23 สหกรณ์ ทำให้พบปัญหาความยุ่งยากในการบริหารจัดการ เนื่องจาก สหกรณ์ภาคการเกษตร เป็นการดำเนินงานธุรกิจกับสมาชิกที่มีอาชีพหลากหลายในด้านการเกษตร การประมง ฯลฯ ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งของอาชีพสมาชิกที่ไม่สามารถกำหนดกฎเกณฑ์รายได้ที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือน/ปี ได้จึงทำให้สหกรณ์ภาคการเกษตรในปัจจุบันมีผลประกอบการ (ขาดทุน) มากกว่ากำไร หรืออาจต้องขอเลิกสหกรณ์ก็มี และยังพบว่าสหกรณ์การเกษตรที่มีผลการดำเนินงาน มีกำไรสุทธิส่วนใหญ่ยังดำเนินงานมีประสิทธิภาพในระดับต่ำ ตรงกันข้ามกับสหกรณ์นอกภาคเกษตร ที่สมาชิกมีรายได้แต่ละเดือนอย่างสม่ำเสมอ ปัญหาสภาพคล่องด้านการเงินจึงไม่เกิดขึ้นในสหกรณ์นอกภาคเกษตรมากนัก

ผลการศึกษาพบว่า สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก จนถึงปัจจุบันเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ ตามมาตรฐานการจัดชั้นของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และผลการดำเนินงานโดยภาพรวม 5 ปี มีผลประกอบการขาดทุนรวม 3 ปี ซึ่งมีความเสี่ยงสูง ด้านความเพียงพอของเงินทุนและคุณภาพสินทรัพย์อยู่ในระดับต่ำ รวมถึงลูกหนี้ค้างชำระไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ประกอบกับปัญหาด้านการบริหารจัดการต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สูงไม่คุ้มกับรายได้ จึงส่งผลให้สหกรณ์ดำเนินงานขาดทุน และส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ต้องเลิกกิจการได้

คำสำคัญ การวิเคราะห์งบการเงิน สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด เฉพาะปีการเงิน 2546-2550

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ธีรยุทธภรณ์ วศวรรณวัฒน์ ที่ได้กรุณาสละเวลาเพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำในการศึกษาค้นคว้าอิสระ รวมทั้งคณาจารย์สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ แขนงวิชา สหกรณ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ประสาทวิชาให้ผู้ศึกษาได้นำความรู้มาใช้ในการศึกษา ค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้ศึกษาขอขอบคุณ คณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ พนักงาน สหกรณ์การเกษตร คลองท่อม จำกัด ที่ช่วยประสานงานในการค้นหาข้อมูล และผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน ขอขอบคุณสำหรับกำลังใจที่ได้รับจากเพื่อนร่วมงานสำนักงานสหกรณ์จังหวัดกระบี่ทุกท่าน

นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังได้รับการสนับสนุนกำลังใจอย่างดีจากสามีและลูก ๆ ซึ่งนับว่าเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่ง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษานี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้ผู้สนใจการศึกษาทั้งหมด

นัคดา เตชะประสาน

มีนาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
กรอบแนวคิดการศึกษา	4
ขอบเขตการศึกษา	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์	8
สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด	15
แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงิน	16
การวิเคราะห์ทางการเงิน โดยเทคนิค CAMELS	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	36
ประชากรที่ศึกษา	36
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
บทที่ 4 ผลการศึกษา	47
การวิเคราะห์งบดุลโดยวิธีเปรียบเทียบ	47
การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนโดยวิธีเปรียบเทียบ	52
การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ โดยประยุกต์ใช้เทคนิค CAMELS Analysis ในมุมมองแต่ละมิติ	54

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลการวิเคราะห์เทียบเคียง.....	59
จุดอ่อน จุดแข็ง ในการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์.....	60
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	62
สรุปผลการศึกษา.....	62
ผลการดำเนินธุรกิจและฐานะการเงินฯ.....	62
จุดอ่อน จุดแข็ง ในการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์ฯ.....	63
อภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม.....	68
ภาคผนวก.....	72
ก งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด.....	73
ข ข้อมูลและการคิดวิเคราะห์ห้งบดุลและงบกำไรขาดทุน.....	77
ประวัติผู้ศึกษา.....	79

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 อัตราส่วนทางการเงินและสูตรคำนวณในมุมมอง 6 มิติ	37
ตารางที่ 3.2 ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์การเกษตร โดยเฉลี่ย	40
ตารางที่ 3.3 อัตราส่วนสำคัญ(Key Ratio)ในการเทียบเคียงการวิเคราะห์	42
ตารางที่ 3.4 ระดับมาตรฐานของอัตราส่วนฯ สหกรณ์การเกษตร	43
ตารางที่ 3.5 การเทียบเคียงระดับมาตรฐานของสหกรณ์	45
ตารางที่ 3.6 การจัดระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง	45
ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์หั่งบดุล ตามแนวคิด	48
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์หั่งบดุล ตามแนวนอน	51
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์หั่งบกำไรขาดทุน ตามแนวคิด	52
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์หั่งบกำไรขาดทุน ตามแนวนอน	53
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง	54
ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์คุณภาพสินทรัพย์	55
ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการบริหารจัดการ	56
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์การทำกำไร	57
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์สภาพคล่อง	58
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวโน้มฯ	59

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา	5
ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดง โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์	13
ภาพที่ 2.2 หลักคิดพื้นฐาน CAMELS	23
ภาพที่ 2.3 การออกแบบ MODEL DESIGN	25
ภาพที่ 2.4 แสดงสัดส่วนตัวแปรชี้วัดเสถียรภาพทางการเงินของสหกรณ์	26
ภาพที่ 2.5 การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปัจจัยพื้นฐานการการเงิน	27
ภาพที่ 2.6 ผลการวิเคราะห์แนวโน้มต่อกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์	29
ภาพที่ 2.7 กระบวนการวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปัจจัยพื้นฐานการการเงิน	30
ภาพที่ 4.1 แนวโน้มรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์	51
ภาพที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์งบกำไรขาดทุน ตามแนวโน้ม	53

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิวัฒนาการของระบบสหกรณ์ไทย เริ่มจากระบบราชอุปถัมภ์มาเป็นระบบรัฐอุปถัมภ์ ต่อไปอาจเปลี่ยนแปลงเป็นระบบราษฎรอุปถัมภ์ หรือสมาชิกอุปถัมภ์ ถ้าสหกรณ์สามารถพึ่งพาตนเองได้ ส่งเสริมตนเองได้ สนับสนุนตนเองได้ และคุ้มครองตนเองได้ ระบบสหกรณ์ไทยก็จะเป็นระบบสหกรณ์อย่างแท้จริงตามที่มีหลายท่านกล่าวถึง ซึ่งนับจากปี พ.ศ. 2459 เป็นต้นมา การสหกรณ์ได้ถูกนำมาใช้ในประเทศไทยเพื่อแก้ปัญหาความยากจนของเกษตรกรไทย โดยเน้นการช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรไทยในสมัยนั้น จวบจนในปัจจุบัน มีสหกรณ์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่บทบาทของสหกรณ์อยู่ในวงจำกัดจะมีคนรู้จักสหกรณ์ก็เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ซึ่งประชาชนโดยทั่วไปหรือส่วนใหญ่รวมไปถึงปัญญาชนที่มีการศึกษาอีกจำนวนมากที่ยังไม่รู้ว่าสหกรณ์ในประเทศไทยมีผลใด หรือขบวนการในการดำเนินการอย่างไร รู้เพียงว่ามีสหกรณ์เท่านั้นเอง มักจะทราบกันว่า สหกรณ์นั้นเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร โดยวิธีการที่ผู้อ่อนแอทางเศรษฐกิจมารวมตัวเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน โดยใช้วิธีการทางสหกรณ์

จังหวัดกระบี่ มีสหกรณ์ที่จดทะเบียนสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ณ วันที่ 31 มีนาคม 2551 จำนวน 81 สหกรณ์ แยกเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตร จำนวน 68 สหกรณ์ และสหกรณ์นอกภาคการเกษตร จำนวน 13 สหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์นอกภาคการเกษตรไม่มีปัญหา ด้านการบริหารจัดการสหกรณ์มากนัก แต่ในส่วนสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดกระบี่ มีปัญหา ข่งยากในการบริหารจัดการสหกรณ์อย่างมาก เนื่องจาก สหกรณ์มีธุรกิจหลากหลายที่ต้องบริการ สมาชิก จึงจำเป็นที่จะต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาบริหารจัดการสหกรณ์ แต่ข้อเท็จจริงสหกรณ์ภาคการเกษตรยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ สหกรณ์ให้ประสบความสำเร็จได้ยากมาก จึงมักพบอุปสรรคในรายงานประจำปีของสหกรณ์ จะเน้นเรื่องข้อบกพร่องจากการดำเนินธุรกิจ และสภาพคล่องด้านเงินทุนของสหกรณ์เป็นส่วนมาก

สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด เป็นสหกรณ์ภาคการเกษตรแห่งหนึ่งในจังหวัดกระบี่ ที่ได้รับจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ประเภท “สหกรณ์การเกษตร” ตั้งแต่วันที่ 9 มีนาคม 2519 เลขหมายทะเบียนสหกรณ์ที่ กสท 19/2519 (หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กสท 1207/2955 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2519 เรื่อง รับจดทะเบียนสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด) โดยเกษตรกรในท้องถิ่น

ตำบลคลองท่อมใต้ ตำบลคลองท่อมเหนือ ตำบลพุดินนา ตำบลคลองพน และตำบลทรายขาว รวม 5 ตำบล อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ได้ยื่นขอจดทะเบียนสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร ชนิดจำกัด โดยใช้ชื่อว่า “สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด” ในระยะแรกตั้งมีสมาชิก 120 คน มีที่ดินดำเนินการเกษตรกรรม 2,930 ไร่ 3 งาน 61 ตารางวา ราคา 4,925,836 บาท พร้อมกับได้เสนอคำขอจดทะเบียนสหกรณ์ บัญชีรายชื่อของผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกสหกรณ์ สำเนารายงานการประชุมของผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิก รายงานสำรวจการจัดตั้งสหกรณ์ และข้อบังคับสหกรณ์ เพื่อประกอบการพิจารณาจดทะเบียนสหกรณ์ โดยการจัดตั้งตามนโยบายของรัฐเมื่อปี พ.ศ. 2519 ไม่ได้เกิดขึ้นจากอุดมการณ์ และหลักการสหกรณ์ที่แท้จริง แต่จัดตั้งเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้เงินกู้แก่สมาชิกเป็นหลัก โดยเห็นชอบให้สหกรณ์ถือใช้วงเงินกู้ยืมสำหรับปีแรกตั้ง ซึ่งมีวันสิ้นปีทางบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม ไว้ในจำนวนเงิน 4,000,000.-บาท (สี่ล้านบาทถ้วน) และนับแต่นั้นมาสหกรณ์ได้เริ่มดำเนินการ โดยได้รับวงเงินให้สมาชิกกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 750,000 บาท และมียอดให้สินทรัพย์รวม ณ 31 มีนาคม 2519 เป็นเงิน 19,950 บาท เฉลี่ยการให้เงินกู้แก่สมาชิก คนละ 5,000 บาท และหักหุ้นตามส่วนเงินกู้ 50 บาท ค่อเงินกู้ 1,000 บาท จนถึงปีบัญชีการเงิน 2536 สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้น จำนวน 566,000 บาท และวงเงินกู้ยืมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 2,500,000 บาท และมีสมาชิก จำนวน 464 คน เฉลี่ยการให้เงินกู้ของสมาชิก คนละประมาณ 5,000 – 6,000 บาท และผลการดำเนินงานทุกธุรกิจมีการขาดทุน สินทรัพย์ของสหกรณ์ที่เป็นที่ดิน อาคาร อุปกรณ์อื่น มีมูลค่าตามบัญชี จำนวน 9,000 บาท โดยมีพนักงานเพียง 3 คน สำหรับการจัดสรรกำไรสุทธิของสหกรณ์ในแต่ละปีมีน้อยมาก เนื่องจากในช่วงหลายปีที่ผ่านมาสหกรณ์ได้ดำเนินการลงทุนในสินทรัพย์ในส่วนของการสร้างอาคารสำนักงาน การสร้างลานเทปาล์มน้ำมันเพื่อธุรกิจรวบรวมผลผลิต จัดซื้อรถยนต์ 10 ล้อ เพื่อบรรทุกผลผลิตปาล์มน้ำมัน เป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน 8,000,000 บาท ทำให้ต้องคิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ในแต่ละปีสูงมาก และผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ อัตราการชำระหนี้ของสมาชิกอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก ต้องตั้งสำรองหนี้สงสัยจะสูญมากขึ้นเช่นเดียวกัน ทำให้ผลการดำเนินงานในแต่ละปีมีกำไรน้อยมาก หรือขาดทุน จึงมีผลทำให้การถือหุ้นเพิ่มตามความสมัครใจของสมาชิกในแต่ละปีไม่ เป็นไปตามแผนการดำเนินงานในแต่ละปีของสหกรณ์ที่ได้กำหนดไว้

จะเห็นได้ว่าสถานภาพของสหกรณ์ตลอดระยะเวลาในการดำเนินงานกิจการต่าง ๆ เติบโตพร้อมกันในทุก ๆ ด้านของธุรกิจ โดยสหกรณ์ได้ใช้แนวคิดในการบริหารจัดการร่วมกันทุกฝ่าย เพื่อมุ่งเน้นการดำเนินธุรกิจซื้อ – ขาย และธุรกิจสินเชื่อให้เงินกู้ในรูปแบบเงินสด จึงทำให้ทุนเรือนหุ้นที่สมาชิกถือตามส่วนเงินกู้ลดลง ดังนั้น แนวโน้มเงินทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ในแต่ละธุรกิจของสหกรณ์ จนถึงสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2550 พบว่า มีผลประกอบการเป็นที่น่าเชื่อถือของ

สมาชิกจาก 120 คน ณ วันรับจดทะเบียนสหกรณ์ เพิ่มขึ้นเป็น 865 คน (รายงานงบการเงินของผู้สอบบัญชี และรายงานประจำปีของสหกรณ์ ปี 2550) ซึ่งผลประกอบการมีแนวโน้มที่ดีมาตลอดจนถึงรอบปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2546 ถึง 31 มีนาคม 2548 รวม 3 ปี ได้ถูกจัดชั้นให้เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก และในรอบปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2549 ถึง 31 มีนาคม 2550 ได้ถูกจัดชั้นให้เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ รวม 2 ปี (เกณฑ์การจัดขนาดของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (2550) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์) และในปี 2548 ได้รับการคัดเลือกเป็นสหกรณ์ต้นแบบ จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ หนังสือ ค่วนที่สุด ที่ กษ 1108/373 ลงวันที่ 16 มกราคม 2549) ซึ่งจากรายงานของผู้สอบบัญชีในรอบปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2546 สหกรณ์มีผลการดำเนินงาน กำไรสุทธิ จำนวน 167,362.14 บาท ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2547 ผลการดำเนินงานขาดทุนสุทธิ จำนวน 1,023,887.67 บาท ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2548 ผลการดำเนินงาน กำไรสุทธิ จำนวน 755,882.21 บาท ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2549 ผลการดำเนินงานขาดทุนสุทธิ จำนวน 3,515,938.19 บาท จนถึงรอบปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2550 สหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุนสุทธิ จำนวน 1,048,302.69 บาท ซึ่งปัจจุบันปี 2551 สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ได้นำเงินสำรองมาชดเชยการขาดทุนจนหมดสิ้น ทำให้สหกรณ์ขาดสภาพคล่องทางการเงินอย่างรุนแรง สมาชิกเริ่มขาดศรัทธาค่อสหกรณ์ และมีแนวโน้มอาจถูกเลิกกิจการ (รายงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ซึ่งแสดงผลการตรวจสอบงบกำไร(ขาดทุน) ณ วันที่ 31 มีนาคม 2550)

ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาข้อบกพร่องในการบริหารจัดการของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ถึงสาเหตุหลักที่แท้จริงในความล้มเหลวของสหกรณ์ โดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน โดยเทคนิค CAMELS เพื่อศึกษาถึงแนวโน้มเปรียบเทียบ และการเทียบเคียงฐานะทางการเงินจากงบดุล งบกำไรขาดทุน และรายงานประจำปีของสหกรณ์ เฉพาะปีการเงิน 2546-2550 รวม 5 ปี ซึ่งเป็นช่วงวิกฤตในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ผู้ศึกษาจะใช้เครื่องมือทางการเงินในการวิเคราะห์ทั้งงบการเงิน เพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน รวมถึงจุดอ่อน จุดแข็ง ในการบริหารจัดการธุรกิจ ของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด พร้อมทั้งอธิบายผลการวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปได้

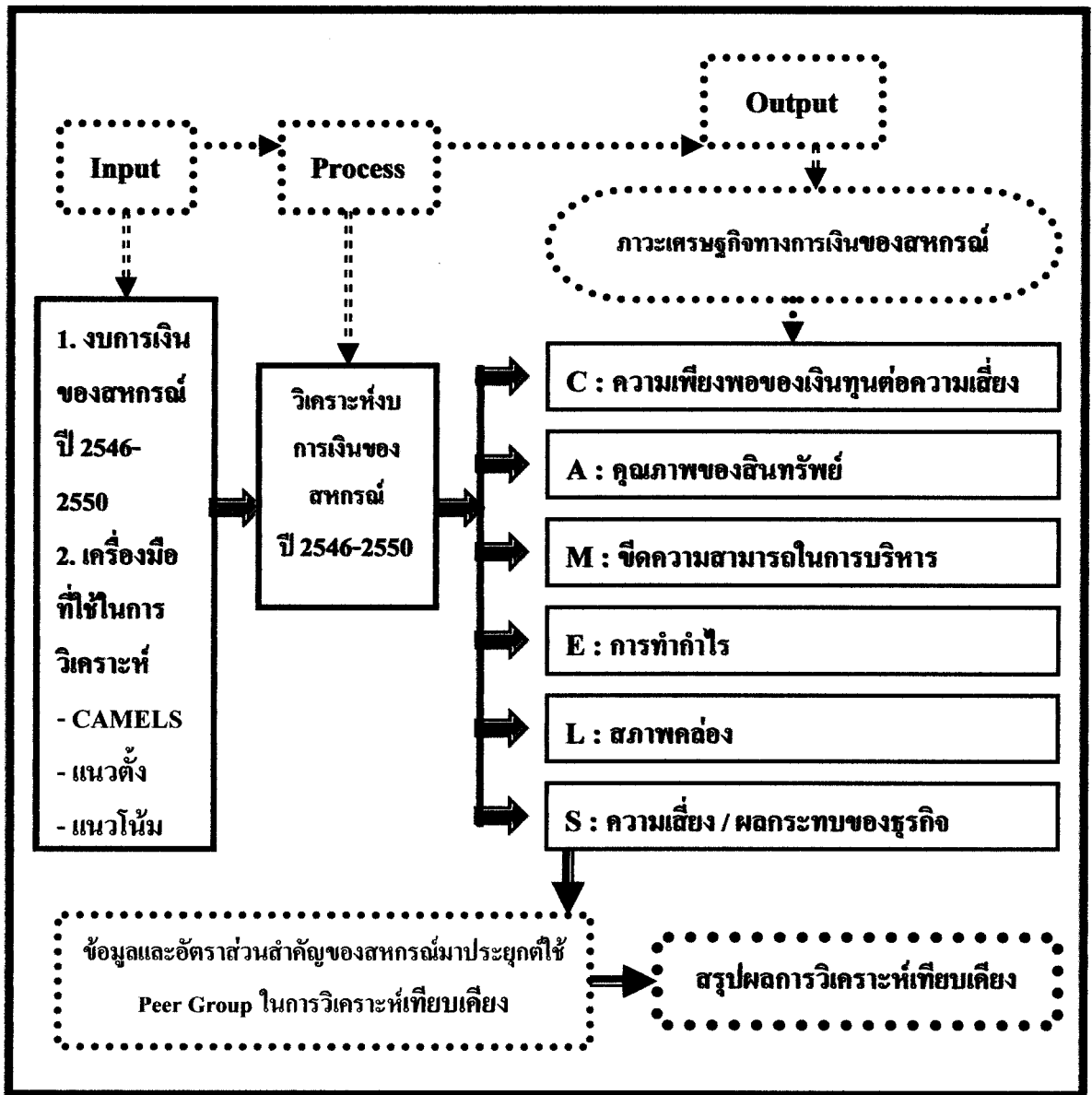
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานธุรกิจและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตร
คลองท่อม จำกัด

2.2 เพื่อศึกษาถึงจุดอ่อน จุดแข็ง ในการบริหารจัดการธุรกิจ ของ สหกรณ์การเกษตร
คลองท่อม จำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

สหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจรูปแบบหนึ่ง ที่มีการบริหารและการดำเนินงานเหมือนกิจการ
ธุรกิจทั่วไป ซึ่งในปัจจุบันสหกรณ์ต้องแข่งขันกับธุรกิจอื่น ๆ มากมาย สหกรณ์จึงต้องมีการ
เปลี่ยนแปลงด้านการบริหารจัดการ เพื่อความอยู่รอด เพื่อความเจริญก้าวหน้าสืบไป เพื่อ
ผลประโยชน์สูงสุดแก่มวลสมาชิก ผู้ศึกษาเห็นว่า การวิเคราะห์งบการเงิน ช่วยให้ผู้บริหารสหกรณ์
ได้ทราบผลของการบริหารจัดการสหกรณ์ ทราบจุดอ่อน จุดแข็งของสหกรณ์ได้เป็นอย่างดี โดย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงินมีหลายรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend
Analysis) การวิเคราะห์แนวตั้ง (Common size Analysis) การวิเคราะห์อัตราส่วน (Ratio Analysis)
เป็นต้น ในปี พ.ศ. 2548 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้พัฒนานวัตกรรมทางการเงินเพื่อการเตือนภัย
และเฝ้าระวังทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรใหม่ โดยประยุกต์ใช้ CAMELS Analysis
ในการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในมุมมอง 6 มิติ โดยมี
อัตราส่วนทางการเงินเป็นตัววัดในแต่ละมิติ และเพื่อสะท้อนถึงผลการบริหารจัดการของสหกรณ์
และกลุ่มเกษตรกรในรอบปีที่ผ่านมาได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2550) รายงาน
การประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงและเตือนภัยทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร) และผู้
ศึกษามีความเห็นด้วยกับการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์งบการเงิน โดยเทคนิค CAMELS ซึ่งจะ
วิเคราะห์ให้เห็นถึงผลประกอบการของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ในมุมมอง 6 มิติ ได้
อย่างถูกต้อง เพื่อการเตือนภัยและเฝ้าระวัง โดยนำข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์มา
ประยุกต์ใช้ Peer Group ในการวิเคราะห์เทียบเคียงและนำไปสู่การควบคุมและการปรับปรุงการ
บริหารจัดการสหกรณ์ให้เข้มแข็งและมั่นคงทางการเงินอย่างยั่งยืนต่อไป ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตการศึกษา

ผู้ศึกษาเน้นวิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจและฐานะการเงิน รวมทั้งศึกษาถึงจุดอ่อนจุดแข็ง ในการบริหารจัดการธุรกิจ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ CAMELS Analysis ทำการวิเคราะห์จากงบการเงิน และรายงานประจำปี ของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด เฉพาะปีการเงิน 2546 – 2550

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด

5.2 งบการเงิน หมายถึง รายงานทางการเงินของสหกรณ์ ประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน และหมายเหตุประกอบงบการเงินซึ่งแสดงในรายงานประจำปี 2546 – 2550 ของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด

5.3 การวิเคราะห์งบการเงิน หมายถึง การศึกษาหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และฐานะการเงิน ของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ในช่วงปีการเงิน 2546 – 2550 โดยใช้เทคนิค CAMELS ในมุมมอง 6 มิติ

5.4 ปีการเงิน หมายถึง ระยะเวลาที่กำหนดขึ้นเพื่อวัดผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน – 31 มีนาคม ของทุกปี

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผู้ศึกษาได้องค์ความรู้ ความเข้าใจในการเลือกใช้เครื่องมือวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ในแต่ละด้านทำให้ทราบสภาพปัญหาทางการเงิน ผลการดำเนินงานที่แท้จริงรวมถึงข้อบกพร่องจากการตัดสินใจในการบริหารจัดการสหกรณ์ ของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ในปีการเงิน 2546 – 2550

6.2 ผู้บริหารสหกรณ์ได้ทราบถึงการใช้เครื่องมือ CAMELS ในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน เพื่อเฝ้าระวัง ควบคุม และเสนอแนะปรับปรุงการดำเนินงาน และการจัดการพัฒนาคุณภาพงานของสหกรณ์ให้เกิดความเข้มแข็งและสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับสหกรณ์

6.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกระบี่ สามารถนำกรณีศึกษานี้ไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมสหกรณ์ภาคการเกษตร ที่มีการดำเนินงานแตกต่างกันไปตามสภาพท้องถิ่นและลักษณะการประกอบอาชีพ เพื่อปรับกลยุทธ์การบริหารจัดการสหกรณ์ให้สอดคล้องกับสหกรณ์การเกษตรของแต่ละสหกรณ์ โดยเน้นให้สหกรณ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกให้มีการกินคือผู้ค้ำต่อไป

6.4 กรมส่งเสริมสหกรณ์ ใช้เป็นข้อมูลประกอบในการศึกษาวิจัยต่อยอดเกี่ยวกับผลกระทบต่อธุรกิจของสหกรณ์ อย่างแท้จริงตามสภาวะแวดล้อมในปัจจุบัน และสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เปรียบเทียบ และเป็นแนวทางในการเฝ้าระวังทางการเงิน และการสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้าเพื่อส่งสัญญาณเตือนภัยทางการเงินให้กับสหกรณ์ทราบเพื่อช่วยให้การตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานทุกระดับให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการของสหกรณ์ และส่งผลดีต่อสภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต อีกทั้งยังส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของสมาชิกด้วย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องการวิเคราะห์งบการเงิน ของสหกรณ์การเกษตรคลอง
ท่อม จำกัด ศึกษาเฉพาะปีการเงิน 2546-2550 ครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
มาให้ประกอบการศึกษาและวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์
2. สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด
3. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงิน
4. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน โดยเทคนิค CAMELS
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

ความหมายของสหกรณ์ (Meaning of Cooperative)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2549) ได้แปลคำจำกัดความของสหกรณ์ตามแถลงการณ์
ว่าด้วยเอกลักษณ์ของสหกรณ์ ขององค์การสัมพันธ์ภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (The International
Co-operative Alliance : ICA) ปี ค.ศ. 1995 (พ.ศ. 2538) ดังนี้

“สหกรณ์เป็นองค์การอิสระของบุคคลซึ่งรวมกันด้วยความสมัครใจ เพื่อสนอง
ความต้องการและจุดมุ่งหมายร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยการดำเนินวิสาหกิจที่
เป็นเจ้าของร่วมกันและควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย”

“A Cooperative is an autonomous association of persons united voluntarily to
meet their common economic, social and cultural needs and aspirations through a jointly owned
and democratically controlled enterprise.”

สหกรณ์เป็นองค์การอิสระ (Autonomous) หมายถึง สหกรณ์มีอิสระในการ
ปกครองตนเอง สามารถกำหนดนโยบายบริหาร การปฏิบัติงานและมีอิสระในการตัดสินใจได้เอง
โดยปราศจากการแทรกแซงหรือก้าวก่ายจากรัฐและปราศจากการครอบงำของบุคคลหรือคณะ
บุคคล

คุณค่าของสหกรณ์ (Cooperative Value)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2549) ได้แปลความจากแถลงการณ์ว่าด้วยเอกลักษณ์ของการสหกรณ์ ขององค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (ICA) ในปี ค.ศ.1995 (พ.ศ.2538) ซึ่งอธิบายคุณค่า (Value) ของสหกรณ์ไว้ดังนี้

“Cooperative are based on the values of self help, self responsibility, democracy, equality, equity and solidarity. In the tradition of their founder cooperative members believe in the ethical values of honesty, openness, social responsibility and caring for others.”

“สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานของคุณค่าของการพึ่งพาตนเอง และการรับผิดชอบตนเอง ประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความสามัคคี สมาชิกสหกรณ์ตั้งมั่นอยู่ในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความซื่อสัตย์ เปิดเผย รับผิดชอบต่อสังคมและเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ตามแบบแผนที่สืบทอดมาจากผู้ริเริ่มการสหกรณ์”

อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperative Ideology)

ความหมายของอุดมการณ์ ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 อุดมการณ์ หมายถึง หลักทางระเบียบไว้เป็นแนวปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อุดมการณ์มีความหมายใกล้เคียงกับอุดมคติ อุดมคติ หมายถึง จินตนาการที่ถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งความดี ความงามและความจริงทางใดทางหนึ่งที่มีมนุษย์ถือว่าเป็นเป้าหมายแห่งชีวิตตน

อุดมการณ์สหกรณ์ คือ แนวความคิดที่เชื่อว่าจะแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ให้มีการกินดี อยู่ดี และมีสันติสุข โดยการประหยัด การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (กองวิชาการ กรมส่งเสริมสหกรณ์)

อุดมการณ์สหกรณ์ คือ การดำรงชีวิตอยู่อย่างอยู่ดีกินดี และมีสันติสุข โดยการช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (พสุ สัตถาภรณ์ : 2546)

จากความหมายข้างต้น อาจสรุปได้ว่า อุดมการณ์สหกรณ์ คือ การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่ออุดมการณ์ของสหกรณ์ คือ การช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้ที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ นอกจากจะมีอุดมคติเป็นของตนเองแล้ว จะต้องยึดมั่นในอุดมการณ์สหกรณ์ด้วย คือ สมาชิกสหกรณ์จะต้องช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันกับเพื่อนสมาชิกด้วย

หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principle)

เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2538 มีการประชุมสมัชชาของค้การ ICA ณ นครแมนเชสเตอร์ ประเทศอังกฤษ ที่ประชุมได้นำหลักการสหกรณ์ ในปี ค.ศ. 1969 มาปรับปรุงใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับกาลเวลา สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบคำแถลงการณ์ว่าด้วยเอกลักษณ์ของการสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยหลักการสหกรณ์ 7 ประการ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ : 2549) คือ

หลักการที่ 1 การเปิดรับสมาชิกด้วยความสมัครใจ

สหกรณ์ เป็นองค์การแห่งความสมัครใจที่เปิดรับบุคคลทั้งหลายที่สามารถใช้บริการของสหกรณ์ และเต็มใจรับผิดชอบในฐานะสมาชิกเข้าเป็นสมาชิก โดยปราศจากการกีดกันทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามแนวทางประชาธิปไตย

สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตย ที่มีการควบคุมโดยสมาชิก ซึ่งมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีที่ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นผู้แทนสมาชิกต้องรับผิดชอบต่อสมาชิก ในสหกรณ์ขั้นปฐมสมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่นให้ดำเนินไปตามแนวทางประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก

สมาชิกสหกรณ์ พึงมีความเที่ยงธรรมในการให้และควบคุมการใช้เงินทุนในสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ สมาชิกจะได้รับผลตอบแทนสำหรับทุนตามเงื่อนไขแห่งสมาชิกภาพในอัตราที่จำกัด (ถ้ามี) มวลสมาชิกเป็นผู้จัดสรรผลประโยชน์ส่วนเกิน เพื่อจุดมุ่งหมายประการใดประการหนึ่ง หรือทั้งหมด ดังต่อไปนี้คือ เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ของตน โดยจัดให้เป็นทุนของสหกรณ์ ซึ่งส่วนหนึ่งของทุนนี้ต้องไม่นำมาแบ่งปันกัน เพื่อเป็นผลประโยชน์แก่สมาชิกตามส่วนของปริมาณธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์และเพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่นใดที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ

สหกรณ์เป็นองค์การที่พึ่งพาตนเองและปกครองตนเอง โดยมีการควบคุมของสมาชิก ในกรณีที่สหกรณ์จำเป็นต้องมีข้อตกลงผูกพันกับองค์การอื่นใด หรือต้องแสวงหาทุนจากแหล่งภายนอก สหกรณ์ต้องกระทำภายใต้เงื่อนไขอันเป็นที่มั่นใจได้ว่า มวลสมาชิกจะยังคงดำรงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย และสหกรณ์จะยังคงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย และยังคงดำรงความเป็นอิสระของสหกรณ์

หลักการที่ 5 การให้การศึกษา การฝึกอบรม และข่าวสาร

สหกรณ์พึงให้การศึกษาและการฝึกอบรมแก่มวลสมาชิก ผู้แทนจากการเลือกตั้ง ผู้จัดการ และพนักงาน เพื่อบุคคลเหล่านั้นสามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แก่เยาวชน และบรรดาผู้นำทางความคิด ในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์ได้

หลักการที่ 6 การร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์

สหกรณ์จะสามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยการร่วมมือกันในทุกระดับตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 ความห่วงใยต่อชุมชน

สหกรณ์พึงดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญยิ่งขึ้นตามนโยบายที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการสหกรณ์ทั้ง 7 ข้อนี้ มีกำหนดไว้ในกฎหมายและข้อบังคับของสหกรณ์ในประเทศไทย ซึ่งถือใช้กันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับกาลเวลา และภายในเงื่อนไขของหลักการข้างต้น จะได้นำไปกล่าวในเรื่องการดำเนินงานของสหกรณ์

วิธีการสหกรณ์

วิธีการสหกรณ์ คือ การรวมกันทำธุรกิจตามหลักการสหกรณ์

วิธีการสหกรณ์ เป็นการรวมคนที่มีอุดมการณ์สหกรณ์มาทำธุรกิจร่วมกันตามหลักการสหกรณ์ เพื่อมุ่งแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก โดยบุคคลที่มาร่วมกันนั้นจะต้องช่วยตนเองได้ (โดยการขยัน ประหยัด พัฒนาตน หลีกพ้นอบายมุขทั้งหลาย) และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นพฤติกรรมที่สำคัญยิ่งที่จะนำกลุ่มคนที่พอมีกำลังช่วยตนเองได้และมารวมกลุ่มกันนั้นประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจ พฤติกรรมที่สำคัญของการรวมกันเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ อาจแยกได้ 2 ประการ คือ

1. พฤติกรรมการร่วมแรง โดยร่างกาย แรงทรัพย์ และแรงความคิด มาร่วมกันทำธุรกิจ
2. พฤติกรรมของการร่วมใจ โดยความเสียสละ สามัคคี มีวินัย และความซื่อสัตย์ มาร่วมกันทำธุรกิจ

ประเภทของสหกรณ์

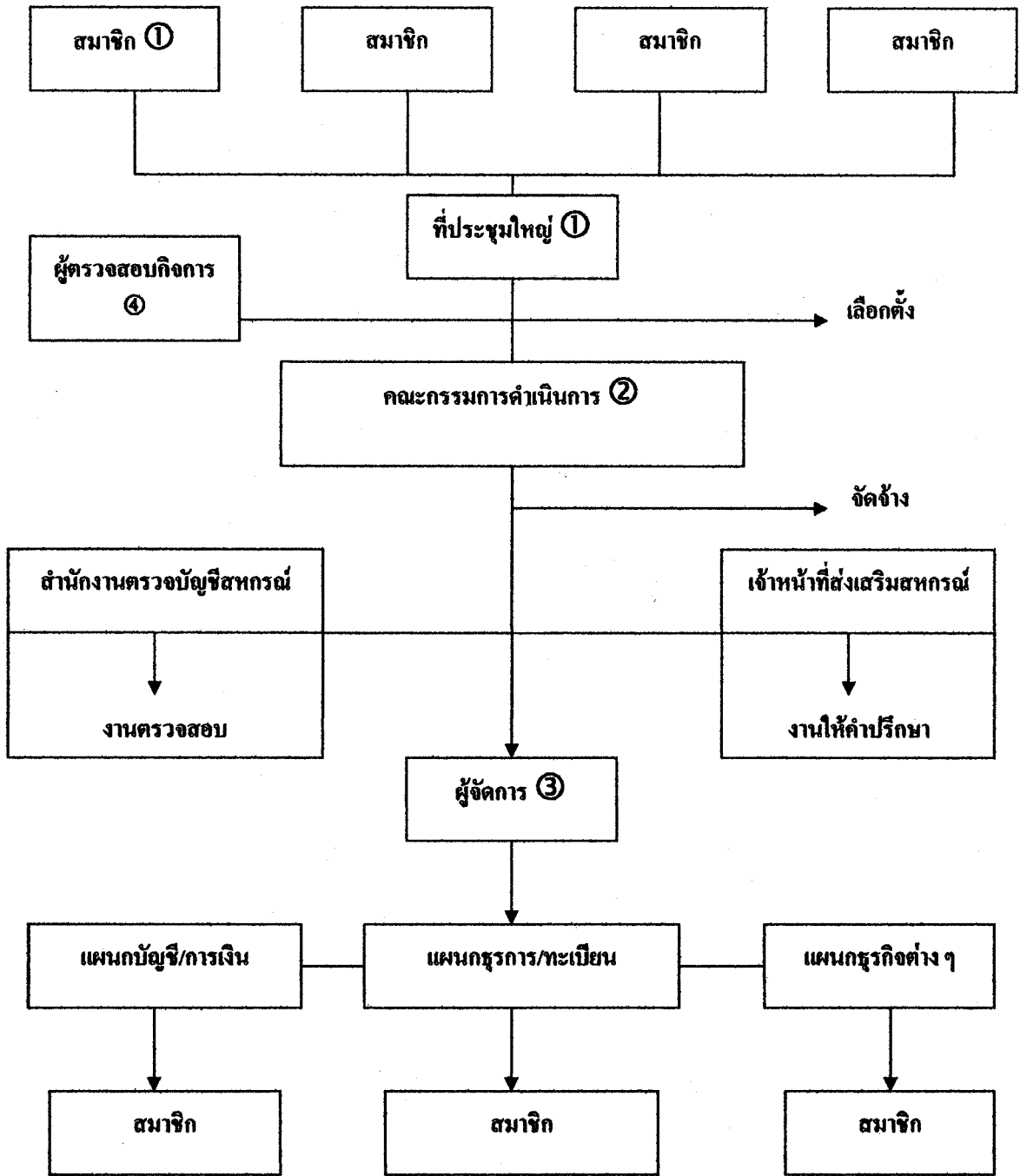
การร่วมกันทำธุรกิจสหกรณ์ ก็คือ การทำงานสหกรณ์ ตามที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2516) เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2516 สหกรณ์ มี 6 ประเภท และได้แก้ไขเพิ่มเติม เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2548 สหกรณ์ มี 7 ประเภท คือ

- (1) สหกรณ์การเกษตร (Farmer Cooperatives)
- (2) สหกรณ์ประมง (Fisherman Cooperatives)
- (3) สหกรณ์นิคม (Land Settlement Cooperatives)
- (4) สหกรณ์ร้านค้า (Consumer Cooperatives)
- (5) สหกรณ์บริการ (Service Cooperatives)
- (6) สหกรณ์ออมทรัพย์ (Saving Cooperatives)
- (7) สหกรณ์เครดิตยูเนียน (Credit Union Cooperatives)

โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์

การบริหารงานของสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภท จะยึดหลักเดียวกันคือ บริหารโดยสมาชิก สมาชิกทุก ๆ คน จะเลือกตัวแทนซึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการดำเนินการ” จากที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการดำเนินการ มีหน้าที่ กำหนดนโยบายการบริหารงานให้สหกรณ์ โดยจัดจ้าง “ผู้จัดการ” ให้ปฏิบัติงานในสหกรณ์ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการดำเนินการ ดังภาพที่

2.1 (กรมส่งเสริมสหกรณ์ : 2549)

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดงโครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์

ที่มา : กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2549) คุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์

ดังนั้น การบริหารงานภายในของสหกรณ์ซึ่งมีบุคคลฝ่ายต่าง ๆ เกี่ยวข้องและรับผิดชอบงานตามรูปแบบที่ปฏิบัติกันอยู่โดยทั่วไปรวม 4 ฝ่าย ได้แก่ สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ และผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งแต่ละฝ่ายมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ และมีความสัมพันธ์ต่อกัน ดังนี้

สมาชิกใช้อำนาจสูงสุดในการควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์โดยผ่านที่ประชุมใหญ่ และมอบหมายอำนาจในการบริหารงานของสหกรณ์ให้แก่คณะกรรมการดำเนินการ ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่เช่นเดียวกัน

คณะกรรมการดำเนินการ รับมอบหมายอำนาจจากสมาชิกให้เป็นผู้บริหารงานของสหกรณ์ตามความต้องการของสมาชิกและนโยบายที่ได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่

ผู้จัดการ ได้รับการจัดจ้างจากคณะกรรมการดำเนินการให้ปฏิบัติการค้าเนินธุรกิจประจำวันของสหกรณ์โดยสอดคล้องกับนโยบายของสหกรณ์ โดยได้รับผลตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่นั้น

ผู้ตรวจสอบกิจการ ได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก ให้เป็นผู้ตรวจสอบกิจการด้านการเงิน การบัญชี ทรัพย์สิน ตลอดจนการค้าเนินธุรกิจประเภทต่างๆ ของสหกรณ์ เพื่อรายงานผลการตรวจสอบ รวมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการดำเนินการและที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์

ที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก สหกรณ์จะมีการประชุมสมาชิกทั้งหมด หรือผู้แทนสมาชิกอย่างน้อยปีละครั้ง เรียกว่า การประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อพิจารณาเรื่องต่างๆ ในสหกรณ์

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับจากสหกรณ์

ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น จากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินมากกว่าเดิม ทั้งได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การใส่ยาปราบศัตรูพืช การเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพ ผลิตผลที่ได้จึงเป็นไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการอนามัย

2. สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด

ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด

กรมส่งเสริมสหกรณ์มีแผนการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรชนิดจำกัดขึ้นหนึ่งสหกรณ์ในท้องที่อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ เพื่อส่งเสริมการค้าเนินงานด้านการซื้อ การรวบรวมผลผลิตไปจำหน่าย ซึ่งจะเป็นผลให้ฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรทางด้านเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น อันจะทำให้เกิดการร่วมมือของสมาชิกมีความเป็นปึกแผ่นมั่นคง เพราะสมาชิกทุกคนต่างร่วมมือร่วมกัน เพื่อวัตถุประสงค์เดียวกันและได้ผลประโยชน์ร่วมกัน โดยยึดหลักอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ นอกจากนี้สหกรณ์ยังดำเนินกิจกรรมรับฝากเงินจากสมาชิก จัดหาสินค้ามาจำหน่ายแก่สมาชิก ส่งเสริมเผยแพร่วิชาการเกษตรในหมู่สมาชิก และให้คำแนะนำแก่สมาชิก เพื่อใช้เป็นวิธีการปฏิบัติงานทางการเกษตรให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ประกอบกับ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ประกาศกำหนดการรับจดทะเบียนสหกรณ์ ประเภทสหกรณ์การเกษตรในท้องที่ทุกอำเภอ จังหวัดกระบี่ ในหมู่บุคคลที่มีอาชีพทางเกษตร ไว้ตั้งแต่วันที่ 7 สิงหาคม 2518 แล้ว

ดังนั้น การดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่มาดำเนินการจัดตั้งและได้สอบสวนคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติอันสมควรเข้าเป็นสมาชิก จำนวน 120 คน ซึ่งเป็นเกษตรกรในท้องที่ตำบลคลองท่อมใต้ ตำบลคลองท่อมเหนือ ตำบลพรุดินนา ตำบลคลองพน และตำบลทรายขาว รวม 5 ตำบล อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ต่อมาได้ดำเนินการยื่นขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์ และได้รับจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ประเภท “สหกรณ์การเกษตร” ชนิดจำกัด โดยใช้ชื่อว่า “สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด” ตั้งแต่วันที่ 9 มีนาคม 2519 เลขหมายทะเบียนสหกรณ์ ที่ กสส 19/2519 โดยมีเอกสารครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 (หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กส 1207/2955 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2519)

สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ได้เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่วันที่ 9 มีนาคม 2519 จนถึงสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2550 มีสมาชิก จำนวน 865 คน ทุนเรือนหุ้น 2,128,530 บาท มีคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 11 คน พนักงานและลูกจ้างสหกรณ์ จำนวน 22 คน และเคยถูกจัดชั้นเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่่มาก (รอบปีบัญชี 2546-2548) และเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ ตามเกณฑ์การจัดชั้นของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เมื่อปีงบประมาณ 2550 ในรอบปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2549 ถึง 31 มีนาคม 2550

ในปี พ.ศ. 2548 กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ประเมินสถานภาพสหกรณ์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ได้ผ่านหลักเกณฑ์ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนดไว้

จึงได้รับการคัดเลือกให้เป็นสหกรณ์ต้นแบบ และสามารถผลักดันให้การดำเนินงานของสหกรณ์ประสบความสำเร็จอีกทางหนึ่ง ณ ขณะนั้น (กรมส่งเสริมสหกรณ์ คำนวณที่สุก หนังสือ ที่ กษ 1108/373 ลงวันที่ 16 มกราคม 2549)

การดำเนินธุรกิจสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด

สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ได้ดำเนินธุรกิจในด้านต่าง ๆ ที่ให้บริการแก่สมาชิก ได้แก่ ธุรกิจเงินรับฝาก ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแก่สมาชิก ธุรกิจรวบรวมผลิตผล และโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ หลายโครงการ ซึ่งทำให้สมาชิกสหกรณ์มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ ได้รับการบริการสินค้าให้แก่สมาชิกในราคา ยุติธรรม ขายผลผลิตได้ในราคาที่สูงขึ้น มีเงินออมเพิ่มขึ้น พร้อมนี้เกษตรกรที่มีได้เป็นสมาชิกสหกรณ์ มาสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังจะเห็นได้ในช่วงระยะเวลาแรกเริ่มจัดตั้งในปี 2519 – 2550 สหกรณ์แห่งนี้มีสมาชิกเพิ่มจากเดิม 120 คน เป็น 865 คน ซึ่งเพิ่มขึ้น 745 คน ทำให้ผู้ศึกษาเห็นว่าการบริหารจัดการสหกรณ์เป็นที่ยอมรับของสมาชิก ว่าสหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการช่วยเหลือตนเองและประเทศชาติ ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติอื่นเป็นส่วนรวม

3. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงิน

ความหมายของงบการเงิน

งบการเงิน หมายถึง รายงานทางบัญชีที่นำเสนอข้อมูลทางการเงินอย่างมีระเบียบแบบแผน เพื่อแสดงถึงฐานะการเงินและผลของรายการทางบัญชี งบการเงินจัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป โดยมีเป้าหมายในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้งบการเงินยังแสดงผลของการบริหารในการดูแลรักษาและการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของกิจการว่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด

งบการเงินของสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ต้องจัดทำงบการเงินตามแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด รูปแบบงบการเงินของสหกรณ์ ประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน งบต้นทุนขาย/บริการ รายละเอียดประกอบงบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน และงบกระแสเงินสด (จะจัดทำในกรณีที่สหกรณ์การเกษตรมีความต้องการขอกู้เงินทุนส่งเสริมสหกรณ์เท่านั้น) โดยมีความหมาย ดังนี้

งบดุล (Balance Sheet) คือ รายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นฐานะการเงินของสหกรณ์ ณ วันใดวันหนึ่ง รายการที่แสดงในงบดุลประกอบด้วย สินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์ ซึ่งงบดุลจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์กับหนี้สินและทุน เพื่อให้ทราบ ว่าสินทรัพย์ของสหกรณ์ได้จากการก่อหนี้สินจำนวนเท่าใด และเป็นทุนของสหกรณ์เองจำนวนเท่าใด ฐานะการเงินนี้เป็นผลของรายการดำเนินงานที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มดำเนินกิจการและสิ้นสุดลงในวันทำงบดุลนั้น

งบกำไรขาดทุน (Income Statement) คือ รายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้น เพื่อแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ว่ามีผลกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานเป็นจำนวนเงินเท่าใด ซึ่งคำนวณได้จากการนำรายได้เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ หากรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย ผลปรากฏเป็นกำไรจากการดำเนินงาน หากค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ ผลปรากฏเป็นขาดทุนจากการดำเนินงาน

งบต้นทุนขาย/บริการ คือ รายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้น เพื่อแสดงให้ทราบถึงต้นทุนในการขายสินค้า และการให้บริการต่าง ๆ ของสหกรณ์ในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่งว่าในการขายสินค้าหรือให้บริการ คิดเป็นต้นทุนทั้งสิ้นเป็นจำนวนเท่าใด

รายละเอียดประกอบงบการเงิน คือ รายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงรายละเอียดหรือขยายความ รายการในงบกำไรขาดทุน โดยให้รายละเอียดแสดงผลกำไรขาดทุนเฉพาะธุรกิจ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และรายได้อื่น

หมายเหตุประกอบงบการเงิน คือ รายการที่แสดงถึงเหตุการณ์หรือรายการที่สำคัญเกี่ยวกับงบการเงิน ซึ่งจะนำมาเปิดเผยและขยายความ รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลอื่นที่ไม่ได้แสดงไว้ในงบการเงิน แจ้งให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ที่ไม่ปกติ และเปิดเผยเหตุการณ์หลังวันที่ในงบการเงิน

งบกระแสเงินสด คือ รายการที่แสดงการหมุนเวียนของเงินสดในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง เกี่ยวกับเงินสดไหลเข้า และเงินสดไหลออก

ความหมายของการวิเคราะห์งบการเงิน

วรศักดิ์ ทุมมานนท์ (2548) กล่าวว่า การวิเคราะห์งบการเงิน (Financial Statement Analysis) หมายถึง กระบวนการใช้หลักการและประสบการณ์ในการวิเคราะห์ ตีความงบการเงินของกิจการอย่างเป็นระบบในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง ๆ ว่าแสดงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานกิจการเป็นอย่างไร เพื่อที่จะได้นำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจในด้านการบริหารงาน ฝ่ายกิจการด้านการเงินต่อไป

วรัศกดิ์ ทูมมานนท์ (2548) กล่าวว่า การวิเคราะห์งบการเงิน (Financial Statement Analysis) หมายถึง กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริง (Information Process) เกี่ยวกับฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการ โดยนำเครื่องมือหรือเทคนิคต่าง ๆ มาใช้วิเคราะห์ และหาความสัมพันธ์ระหว่างรายการต่าง ๆ แล้วนำข้อเท็จจริงจากการวิเคราะห์มาใช้ในการให้ข้อเสนอแนะหรือประกอบการตัดสินใจทางการเงิน

ประทุมวรรณ อุดมสุวรรณกุล และคณะ (อ้างใน วรรณิ คมสัน 2546:13) กล่าวว่า การวิเคราะห์งบการเงิน หมายถึง การนำข้อมูลที่เป็นรูปตัวเลขจากงบดุลและงบกำไรขาดทุน มาหาอัตราส่วนหรือหาความสัมพันธ์ของตัวเลขต่าง ๆ ในลักษณะที่มากกว่า น้อยกว่า ทั้งนี้ เพื่อทำการเปรียบเทียบฐานะการเงินในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งหรืออาจทำการเปรียบเทียบกับงบการเงินที่ผ่านมา เพื่อแสดงให้เห็นถึงความมั่นคงและข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของธุรกิจนั้น ๆ พร้อมทั้งพยากรณ์ถึงสภาพฐานะทางการเงินในอนาคตด้วย

เพชร ชุมทรัพย์ และคณะ (อ้างใน วรรณิ คมสัน 2546:13) กล่าวว่า การวิเคราะห์งบการเงิน หมายถึง กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการใดกิจการหนึ่งจากงบการเงินของกิจการนั้น พร้อมทั้งนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการตัดสินใจต่อไป

สมชาย ศรีรุ่งกิจ (อ้างใน สมชาย ธรรมครูปีทม์ 2546:13) กล่าวว่า การวิเคราะห์งบการเงิน หมายถึง กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริง (Information Process) เกี่ยวกับฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการอย่างมีระบบในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง ๆ โดยนำเอาเครื่องมือหรือเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการวิเคราะห์และหาความสัมพันธ์ระหว่างรายการต่าง ๆ พร้อมนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการวิเคราะห์มาประกอบการตัดสินใจทางการเงิน

ธงชัย สันติวงษ์, ชัยยศ สันติวงษ์ (อ้างใน สมชาย ธรรมครูปีทม์ 2546:13) กล่าวว่า การวิเคราะห์งบการเงิน หมายถึง การศึกษางบการเงินเป็นการศึกษาถึงฐานะหรืองบดุล และผลการดำเนินงาน หรืองบกำไรและขาดทุนของกิจการอย่างมีระบบ เพื่อนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาประกอบในการตัดสินใจทางการเงิน

ดวงมณี โกมารทัต (2532 : 566-567) กล่าวว่า การวิเคราะห์งบการเงินเป็นการพิจารณารายการต่าง ๆ ในงบการเงิน เพื่อที่จะหาความหมายของข้อมูลอันสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมของธุรกิจอันจะนำไปประเมินการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งการวิเคราะห์งบการเงินจะช่วยให้ทราบรายละเอียด 4 ประการ คือ

- (1) สภาพความคล่องตัวในการดำเนินงาน คือ การประเมินความสามารถของกิจการในการขยับหนี้สินระยะสั้น ได้ครบตามกำหนด

- (2) ประสิทธิภาพในการพยากรณ์ คือ ความสามารถในการขายสินค้า ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ลูกหนี้
- (3) อัตราการใช้หนี้สินประกอบการ ซึ่งเป็นการวางแผน โครงสร้างเงินทุนและความสามารถในการชำระหนี้

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่า การวิเคราะห์ห้วงการเงินมีจุดมุ่งหมายเพื่อแปลงข้อมูลของงบการเงินให้เป็นประโยชน์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจทางการเงินอย่างสมเหตุสมผล

การวิเคราะห์ห้วงการเงินมีจุดมุ่งหมายเพื่อแปลงข้อมูลงบการเงินให้เป็นข่าวสารที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกลั่นกรองเบื้องต้น พยากรณ์ วินิจฉัยปัญหา ตลอดจนใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลเพื่อเป็นแนวทางตัดสินใจทางการเงินอย่างสมเหตุสมผล การวิเคราะห์ห้วงการเงินจะมีประโยชน์และมีคุณค่ามากต่อกลุ่มต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้ก็ต่อเมื่อสามารถเข้าใจและแปลความหมายงบการเงินได้อย่างถูกต้อง เครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์เหมาะสมตามเป้าหมายที่ต้องการ อย่างไรก็ตามกลุ่มต่าง ๆ คือ ผู้เป็นเจ้าของ นักลงทุน ผู้บริหาร ตลอดจนเจ้าหน้าที่ ต่างมีจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์ห้วงการเงินต่างกันไป กล่าวคือ ผู้เป็นเจ้าของ นักลงทุน มีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนและผลการดำเนินงาน

จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์ห้วงการเงิน อาจสรุปได้ดังนี้

- ใช้เป็นเครื่องมือกลั่นกรองเบื้องต้นเพื่อเลือกลงทุน หรือวิเคราะห์เพื่อรวมกิจการ
- ใช้เป็นเครื่องมือพยากรณ์ฐานะการเงินในอนาคตและผลที่จะเกิดขึ้น
- เพื่อวินิจฉัยปัญหาการบริหาร การดำเนินงาน และปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น
- ใช้เป็นเครื่องมือประเมินการบริหารงานของฝ่ายบริหาร

4. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน โดยเทคนิค CAMELS

ในปี พ.ศ. 2548 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับ CAMELS Analysis ซึ่งเป็นเครื่องมือทางการเงินที่นำมาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างมาตรฐานในการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินอย่างเป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยจัดทำเป็นคู่มือการใช้งานในการวิเคราะห์

อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (Financial Standard Ratios of Cooperatives and Farmer Groups)

CAMELS ได้รับการออกแบบให้เป็นเครื่องมือวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน และต่อมาได้พัฒนาเป็นเครื่องมือทางการเงินเพื่อสร้างสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) อักษรแต่ละตัวของคำ CAMELS จะทำหน้าที่เฝ้าดูแต่ละเรื่องแตกต่างกัน แต่ทุกตัวมีความสัมพันธ์กัน และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

องค์ประกอบที่สำคัญในมุมมอง 6 มิติ ของ CAMELS มีดังนี้

มิติ 1 : C-Capital strength : ความเข้มแข็งของเงินทุนหรือความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง

ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงหรือความเข้มแข็งของเงินทุน เป็นการวิเคราะห์แหล่งเงินทุน ที่สามารถรองรับ หรือป้องกันผลกระทบจากความเสียหายทางด้านธุรกิจและการเงินที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ เงินทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสม ตามระเบียบ ข้อบังคับ กำไรสุทธิ และการจัดหาเงินทุนในรูปของการก่อหนี้ผูกพัน

ความเพียงพอและความเข้มแข็งของเงินทุน เน้นแหล่งเงินทุนภายในสหกรณ์เป็นหลัก การมีทุนของสหกรณ์เพียงพอกับความเสียหายต่าง ๆ และทุนของสหกรณ์ควรมีลักษณะที่ไม่สามารถถอนได้และไม่ผูกพันที่จะจ่ายผลตอบแทน หากเงินทุนภายนอก (เงินกู้ยืม) มากกว่าทุนของสหกรณ์ แสดงว่าทุนของสหกรณ์ไม่เพียงพอและมีภาระผูกพันทางการเงิน ผู้บริหารสหกรณ์ต้องเพิ่มความระมัดระวังในการใช้ทุนเพื่อสร้างรายได้รองรับ

ความเสี่ยงของเงินทุน การก่อหนี้ในอัตราที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ด้วยทุนของสหกรณ์มีความเสี่ยง จากสัดส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนของสหกรณ์ ถ้าหนี้สินน้อยกว่าทุนของสหกรณ์ ย่อมสามารถรองรับหนี้ได้ด้วยตัวเอง และสร้างความมั่นใจให้กับเจ้าหนี้ หากหนี้สินมากกว่าทุนของสหกรณ์ย่อมมีความเสี่ยงต้องระดมทุนและบริหารสินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้รองรับความเสี่ยง

การให้ผลตอบแทน ผลตอบแทนมากหรือน้อย วัดจากอัตรากำไรต่อส่วนของทุนสหกรณ์ หากมีอัตราสูงแสดงว่าทุนไปสร้างรายได้ดี หรือลงทุนในสินทรัพย์คุณภาพดีเพื่อสร้างรายได้

มิติ 2 : A-Asset quality : คุณภาพของสินทรัพย์

คุณภาพของสินทรัพย์เป็นการวิเคราะห์สินทรัพย์ที่ลงทุนได้ก่อให้เกิดรายได้แก่สหกรณ์อย่างไร และได้ถูกใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ สินทรัพย์ที่จะวัดประสิทธิภาพ เช่น ถูกหนี้ สินค้าคงคลัง สินทรัพย์รวม เป็นต้น

การลงทุนในสินทรัพย์ เสี่ยงหรือไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือจมอยู่ในสินทรัพย์ที่เกินความต้องการ เช่น สินค้า เงินฝากธนาคาร อาจส่งผลถึงสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์
คุณภาพสินทรัพย์ มุ่งเน้นไปที่สินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ความเพียงพอของสำรองต่อการค้ำ
คุณภาพของสินทรัพย์ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อฐานะการเงินของสหกรณ์ เช่น กรณีของการมีหนี้ที่
ค้างชำระและสินเชื่อไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) มีการสำรองหนี้หรือไม่ สูงเกินไปหรือต่ำเกินไป

สินทรัพย์นำไปสร้างรายได้และการให้ผลตอบแทน คุณภาพสินทรัพย์ที่ดีสามารถ
แปลงเป็นรายได้ สินทรัพย์หมุนเวียนที่รอบ ให้ผลตอบแทนเท่าไร วัดจากอัตรากำไร หรือรายได้ต่อ
สินทรัพย์ หากอัตราสูง แสดงว่าคุณภาพสินทรัพย์ดีมีรายได้เข้ามา หากอัตราต่ำแสดงว่าสินทรัพย์
ค้ำคุณภาพ ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สหกรณ์ต้องบริหารสินทรัพย์ดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพมี
สภาพคล่อง

มิติ 3 : M-Management capability : ชัดความสามารถในการบริหาร

ชัดเจนความสามารถในการบริหารงานเป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถของฝ่ายบริหาร
ในการวางกลยุทธ์ และจัดโครงสร้างองค์กรในการนำองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการ
อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่กิจการ
เผชิญอยู่

การบริหารจัดการและ โครงสร้างธุรกิจ ทุกธุรกิจต้องมีความสอดคล้องกัน ประเภทสหกรณ์
กับ โครงสร้างธุรกิจมีความเหมาะสมและสอดคล้องกันตาม พ.ร.บ.สหกรณ์ เช่น สหกรณ์ประเภท
การเกษตร เน้นไปที่ธุรกิจซื้อกับธุรกิจขาย ทั้งนี้ การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ต้องเป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ชัดเจนความสามารถบริหารงานและการควบคุมภายใน พิจารณาจากการปฏิบัติตามกฎ
ระเบียบ ข้อบังคับ และมีระบบการควบคุมภายในที่ดี ซึ่งมีผลต่อสภาพคล่อง การทำกำไรของ
สหกรณ์และบทบาทการบริหารในอนาคตต่อภาวะการแข่งขันเพื่อการวางแผนในอนาคต

มิติ 4 : E-Earning sufficiency : การทำกำไร

การทำกำไรเป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการแข่งขันของสหกรณ์ในธุรกิจที่
สหกรณ์ดำเนินอยู่ ซึ่งประกอบไปด้วยการรักษาอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย
ดำเนินงานให้ต่ำ และเพิ่มอัตรากำไรขั้นต้นในแต่ละธุรกิจให้มากที่สุด รวมทั้งวิเคราะห์ถึงคุณภาพ
และแนวโน้มของกำไรในอนาคตของสหกรณ์

ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับค่าใช้จ่าย กำไร และคุณภาพของกำไร ขึ้นอยู่กับการ
บริหารควบคุมรายจ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ เปรียบเทียบรายได้กับค่าใช้จ่ายที่ละรายการว่ามีกำไร

ขั้นต้นหรือไม่ หากบริหารค่าใช้จ่ายดีจะมีประสิทธิภาพกำไรสูง ตรงกันข้ามหากบริหารค่าใช้จ่ายไม่ดี ไม่เหมาะสมกับรายได้จะทำให้กำไรต่ำ

วินัยทางการเงินมีผลต่อรายได้ ระบบสหกรณ์มิได้มุ่งเน้นกำไรเป็นหลัก หากแต่มุ่งเน้นสมาชิกเป็นหลัก ซึ่งมีฐานะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ กำไรจึงขึ้นอยู่กับการณ์คุณภาพชีวิตที่ดี การมีวินัยทางการเงินหรือการจัดการทางการเงินที่ดีของสมาชิก หากสมาชิกมีอัตราหนี้สินมากกว่าเงินออม กำลังความสามารถชำระหนี้ของสมาชิกจะลดลง ส่งผลต่อรายได้และฐานะการเงินของสหกรณ์

มติ 5 : L-Liquidity : สภาพคล่อง

สภาพคล่อง หรือความเพียงพอต่อความต้องการใช้เงิน เป็นการพิจารณาความเพียงพอของเงินสด หรือสินทรัพย์ที่มีสภาพใกล้เคียงเงินสด รวมถึงสินทรัพย์อื่นที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย สภาพคล่องวัดได้จากอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งคำนวณได้จากสัดส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน หากสหกรณ์มีความเสี่ยงของเงินทุน สหกรณ์จำเป็นต้องรักษาสภาพคล่องให้สูงเพียงพอ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน

ความเพียงพอของสินทรัพย์ในการแปลงสภาพเป็นเงินสด ความเพียงพอของสภาพคล่องต่อความต้องการใช้เงิน พิจารณาสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน หากสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่า ถือว่ามีสภาพคล่องดี หรือมีความเพียงพอต่อความต้องการใช้เงิน อย่างไรก็ตาม ต้องพิจารณาตัวสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถแปลงเป็นเงินสด ได้เร็วด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์สภาพคล่องกับภาระผูกพันทางการเงิน เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์สภาพคล่องกับภาระผูกพันทางการเงิน มีสินทรัพย์สภาพคล่องสำรองไว้เพียงพอต่อภาระผูกพันทางการเงิน หรือสหกรณ์มีแหล่งที่มาของกระแสเงินสดเพียงพอกับภาระผูกพันทางการเงินที่จะถึงกำหนดหรือไม่ สาเหตุหลักของการขาดสภาพคล่องนั้นมาจากการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน ไม่ดีพอ รวมถึงปัญหาจากผลการดำเนินงาน เช่น มีภาระหนี้สินระยะสั้นมาก การถอนเงินฝากมากกว่าปกติ การนำเงินกู้ยืมระยะสั้นไปให้กู้ระยะยาว เป็นต้น ครอบของการเปลี่ยนเป็นเงินสด หรือกระแสเงินสดเข้ามาเพียงพอหรือไม่ เช่น อัตราลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนดต่อหนี้ถึงกำหนดชำระและอายุเฉลี่ยของสินค้า

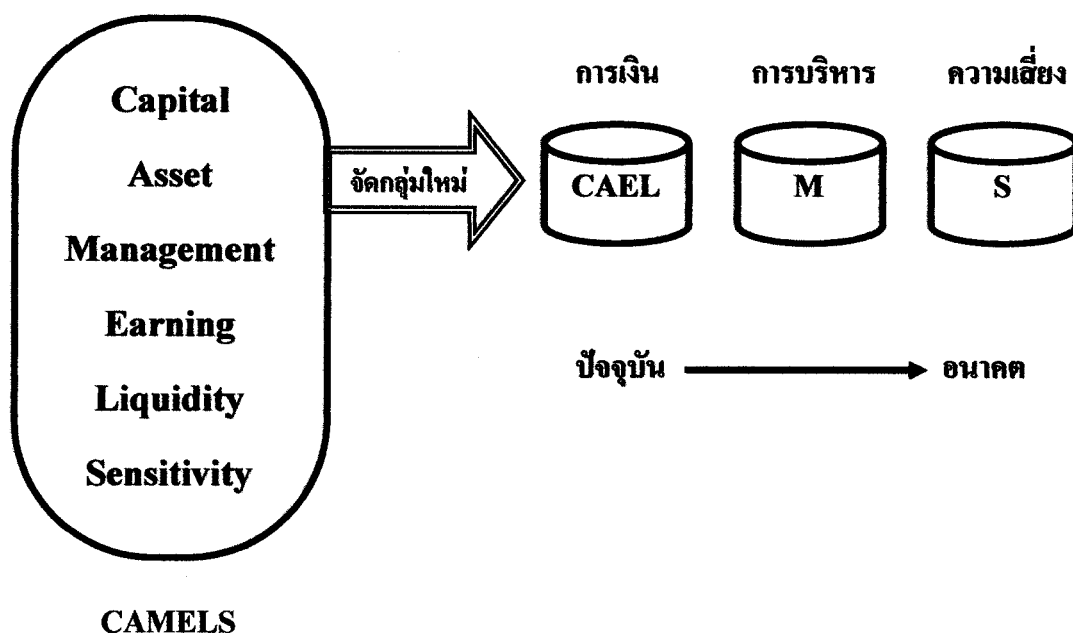
มติ 6 : S-Senslivity : ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

ผลกระทบที่มีต่อธุรกิจ หรือความอ่อนไหวของธุรกิจ คือ ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบในแง่ลบต่อธุรกิจ

ปัจจัยเสี่ยง พิจารณาปัจจัยแวดล้อมสหกรณ์ สาเหตุการเกิดปัจจัยเสี่ยง อาจมาจากภาครัฐหรือจากสถานการณ์ทั่วไป ภาวะวิกฤต ภัยธรรมชาติ ที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจอื่น

ประกอบด้วย ภาวะคู่แข่งทางธุรกิจ นโยบายการเงินของรัฐ อัตราดอกเบี้ย นโยบายช่วยเหลือของภาครัฐ ระเบียบ ข้อบังคับ พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง สภาพตลาด เทคโนโลยี และวิทยาการใหม่ ๆ หากสหกรณ์ไม่สามารถวางแผนกลยุทธ์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อธุรกิจของสหกรณ์

ผลกระทบต่อธุรกิจ ผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงซึ่งประกอบไปด้วยการลดลงของรายได้ การลดลงของต้นทุน

ภาพที่ 2.2 หลักคิดพื้นฐาน CAMELS

ที่มา : คู่มือการประยุกต์ใช้ CAMELS Analysis วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2548)

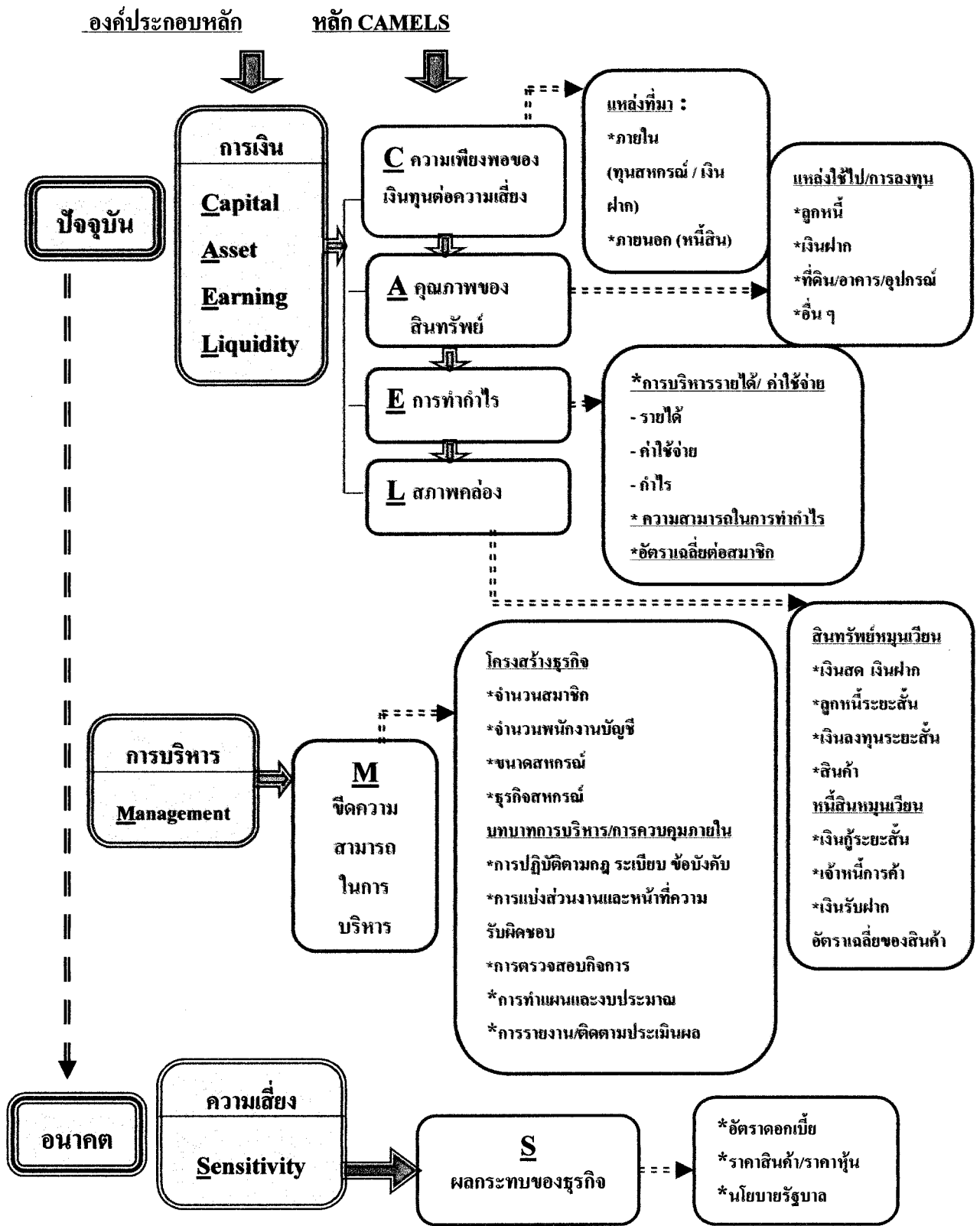
จากภาพที่ 2.2 แบ่งกลุ่ม CAMELS ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. การเงิน (CAEL) ในปัจจุบันเป็นองค์ประกอบหลักของการดำเนินงานของสหกรณ์ ที่เกี่ยวกับสหกรณ์ในด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (Capital) คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset) การทำกำไร (Earning) และสภาพคล่อง (Liquidity) ซึ่งสหกรณ์จำเป็นต้องรักษาสภาพคล่องให้สูงเพียงพอเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน

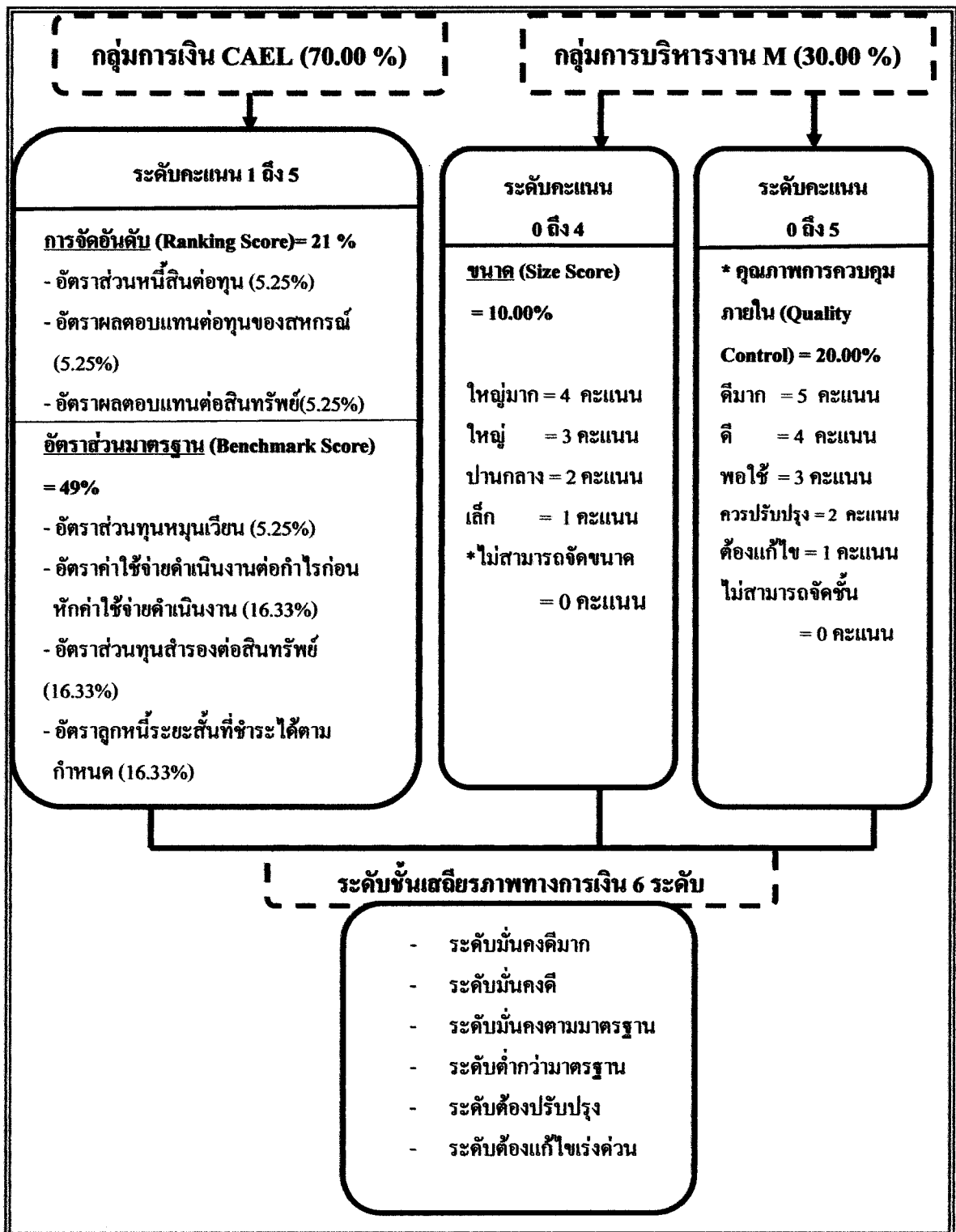
2. การบริหาร (M) เป็นการแสดงให้เห็นถึงขีดความสามารถในการบริหาร (Management) เกี่ยวกับโครงสร้างธุรกิจของสหกรณ์ บทบาทการบริหาร/การควบคุมภายใน การวางแผนกลยุทธ์ของฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการภายในสหกรณ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่สหกรณ์เผชิญอยู่

3. ความเสี่ยง (S) แสดงถึงผลกระทบของธุรกิจ (Sensitivity) หรือความอ่อนไหวของธุรกิจ คือ ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบในแง่ลบต่อธุรกิจ ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ สาเหตุการเกิดปัจจัยเสี่ยงกับสหกรณ์ในอนาคต เช่น ภาวะวิกฤต ภัยธรรมชาติ ภาวะคู่แข่งทางธุรกิจ อัตราดอกเบี้ยราคาสินค้า/ราคาหุ้น นโยบายช่วยเหลือของภาครัฐ ระเบียบ ข้อบังคับ พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง สภาพตลาด เทคโนโลยีหรือวิทยาการใหม่ และนโยบายการเงินของรัฐ เป็นต้น

จากภาพที่ 2.2 เกี่ยวกับหลักคิดพื้นฐาน CAMELS จะแสดงให้เห็นถึงการจัดกลุ่มใหม่ ของ CAMELS ในปัจจุบันจนถึงอนาคต ซึ่งเป็นการวางแผนสู่ออนาคตในหลากหลายมิติ ได้แก่ ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง(Capital Strength) คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality) สภาพคล่อง (Liquidity) การทำกำไร (Earning) และโครงสร้างของสหกรณ์ (Cooperative Structure) มาใช้ในการออกแบบ MODEL DESIGN ดังภาพที่ 2.3 และภาพที่ 2.4 สัดส่วนตัวแปรชี้วัดเสถียรภาพทางการเงินของสหกรณ์ (คู่มือการประยุกต์ใช้ CAMELS Analysis วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ : 2548)

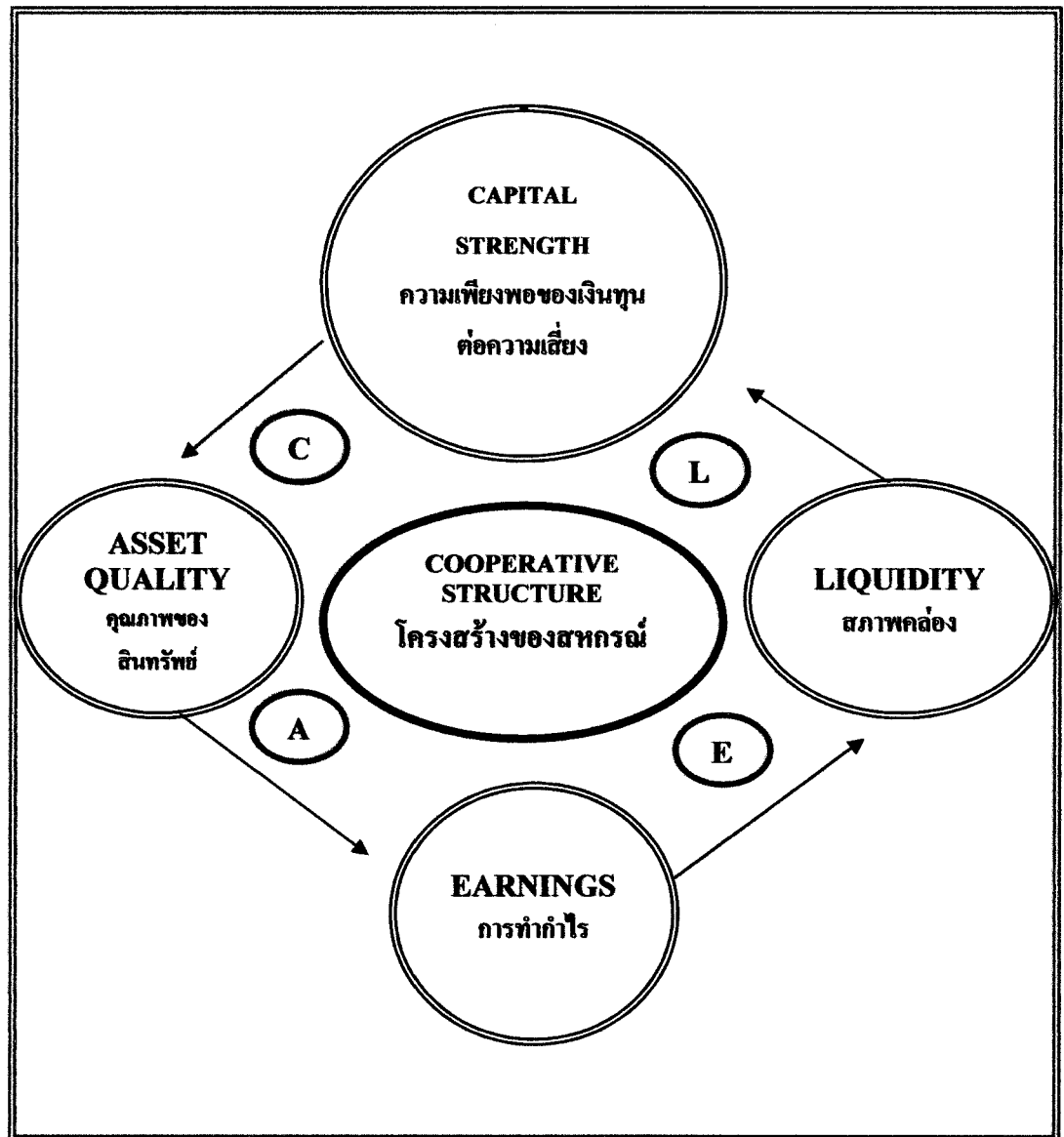

ภาพที่ 2.3 การออกแบบ MODEL DESIGN

ภาพที่ 2.4 สัดส่วนตัวแปรชี้วัดเสถียรภาพทางการเงินของสหกรณ์

จากภาพที่ 2.2 , ภาพที่ 2.3 และภาพที่ 2.4 เป็นการแสดงองค์ประกอบหลักคิดพื้นฐาน CAMELS ที่ได้จัดกลุ่มใหม่แล้วสามารถนำมาออกแบบ (Model Design) โดยการนำหลัก CAMELS มาแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบหลักตั้งแต่ปัจจุบันจนถึงอนาคต เพื่อประกอบการอธิบาย ดังภาพที่ 2.4 และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปัจจัยพื้นฐานทางการเงิน (A Trend Analysis of Financial Fundamentals : TAFF) ดังภาพที่ 2.5

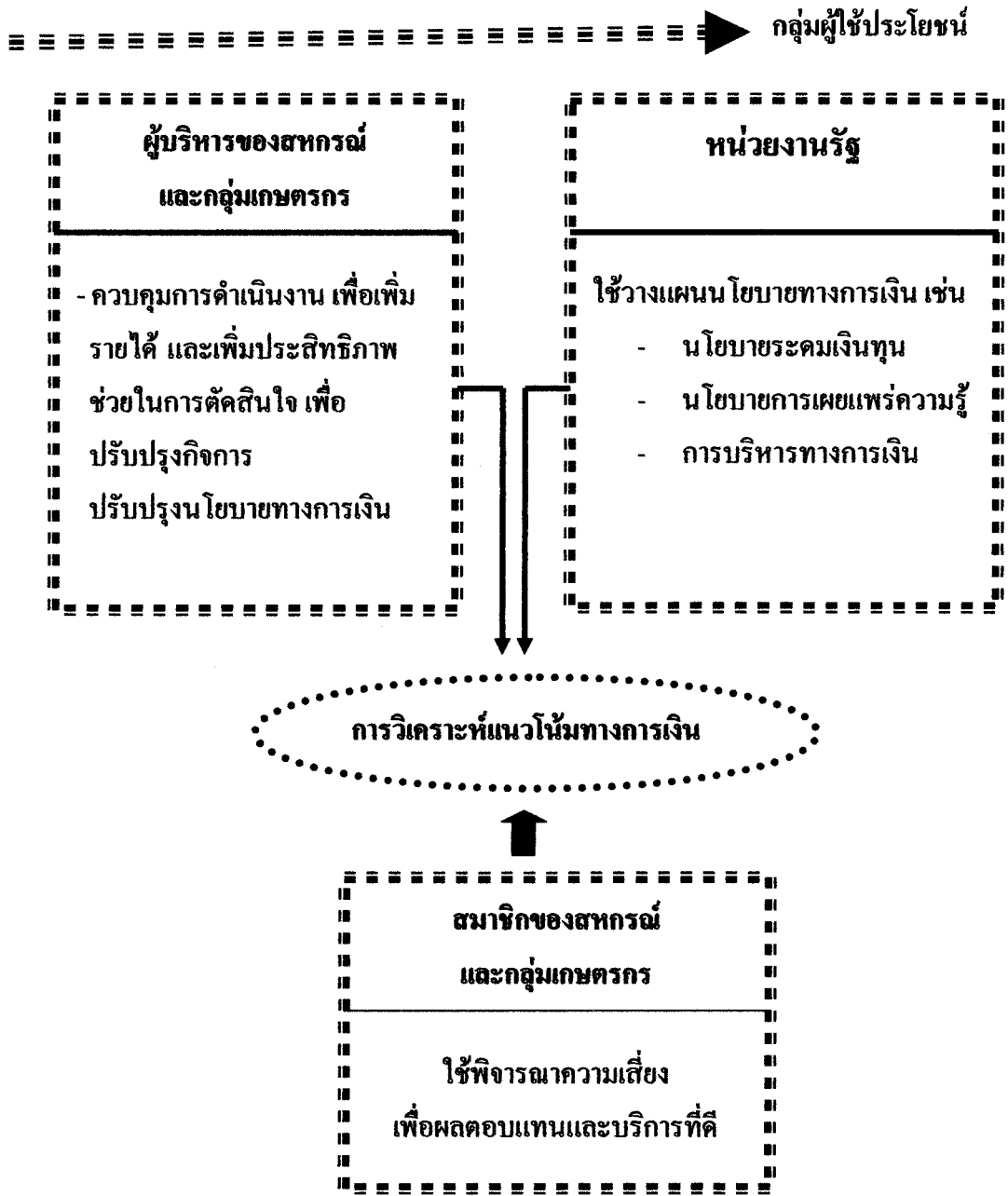
ภาพที่ 2.5 การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปัจจัยพื้นฐานทางการเงิน

(A Trend Analysis of Financial Fundamentals : TAFF)

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2549) การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปัจจัยพื้นฐานทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ภาพที่ 2.5 แสดงให้ทราบว่า ในกระบวนการวิเคราะห์และวัดผลทางการเงินของ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปัจจัยพื้นฐานทางการเงิน เป็นอีก เครื่องมือหนึ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นวิธีสร้างระบบเตือนภัยเพื่อเฝ้าระวังทางการเงิน ผู้การ เสริมสร้างเสถียรภาพทางการเงิน ด้วยการกำหนดเป็นนโยบายและวางเป้าหมายในการดำเนินงาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และการประยุกต์ใช้ TAFF ในการวิเคราะห์แนวโน้มเป็นจุดประสงค์ที่ สำคัญของการวิเคราะห์แนวโน้มอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร คือ การแปร สภาพข้อมูลทางการเงิน เพื่อหาจุดบกพร่องเหตุ ในการควบคุมการดำเนินงาน และการตัดสินใจเพื่อ การบริหารให้กับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในการวางแผนสู่อนาคตที่มั่นคง ซึ่งจะแสดงให้ทราบ ที่มาของการประยุกต์ใช้ TAFF ในการวิเคราะห์แนวโน้ม ดังภาพที่ 2.6 ผลการวิเคราะห์แนวโน้ม ต่อกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ และภาพที่ 2.7 กระบวนการวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยพื้นฐานทางการเงินของ TAFF (A Trend Analysis of Financial Fundamentals)

ผลการวิเคราะห์แนวโน้ม

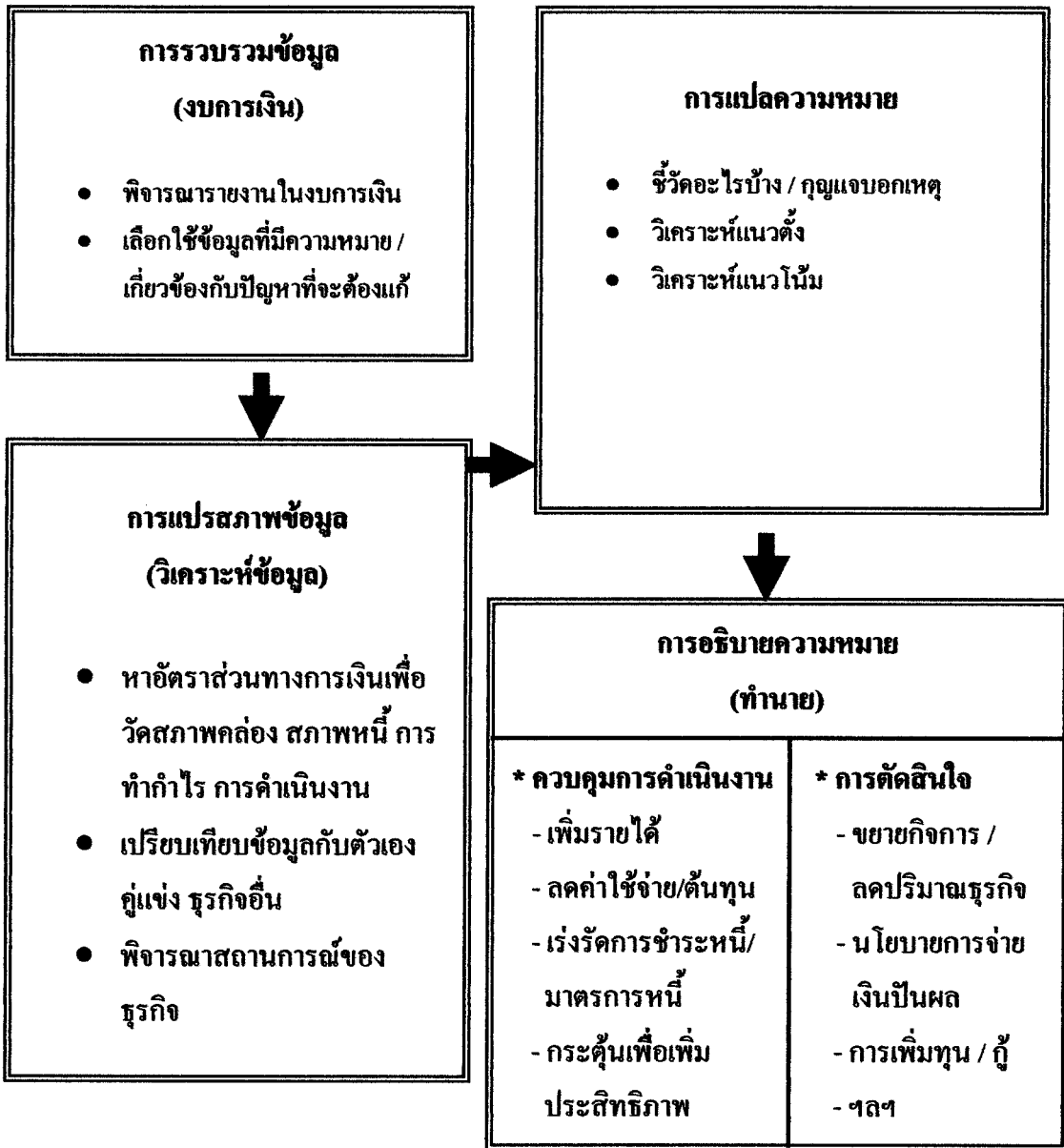

ภาพที่ 2.6 ผลการวิเคราะห์แนวโน้ม ต่อกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2549) การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปัจจัยพื้นฐานทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

กระบวนการวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปัจจัยพื้นฐานทางการเงิน

===== ➔ TAFF

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2549) การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปัจจัยพื้นฐานทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ภาพที่ 2.7 กระบวนการวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปัจจัยพื้นฐานทางการเงินของ TAFF

ดังนั้น ในปัจจุบันการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ได้ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการเตือนภัยเพื่อเฝ้าระวังทางการเงินสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืนของ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ในมุมมอง 6 มิติ โดยการประยุกต์ใช้ CAMELS Analysis ทั้งนี้ เพื่อสร้าง มาตรฐานในการวิเคราะห์และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ต่อฝ่ายบริหารของสหกรณ์และกลุ่ม เกษตรกร เพื่อการเฝ้าระวังทางการเงินเป็นรายสถาบัน นอกจากนี้ สหกรณ์ยังต้องเตรียมความพร้อม ในแต่ละด้านเพื่อป้องกันความเสี่ยงอันอาจเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งการใช้อัตราส่วนมาตรฐานนี้จะ ช่วยให้ผู้วิเคราะห์ CAMELS สะดวกมากขึ้น โดยผู้วิเคราะห์ต้องให้ความสำคัญกับอัตราส่วน มาตรฐานทางการเงินที่เป็นจุดสนใจเบื้องต้นก่อน และเชื่อมโยงกับอัตราส่วนด้านอื่น ๆ ของ CAMELS ในการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน สู่การสร้างการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น ดังที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรุปผลการศึกษาของผู้ที่ทำการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา ดังนี้

วาสนา สุมนาวดี (2534) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์การดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ ข้าราชการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานของ สหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ดี มีอัตราส่วนต่าง ๆ เป็นไปตามมาตรฐานที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด มี ทรัพย์สิน ทุนดำเนินงาน รายได้และกำไรเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี ด้านการให้บริการแก่สมาชิกเป็น ไปตาม ความต้องการนั้น พบว่า สามารถสนองตอบต่อความต้องการของสมาชิกได้ตรงตามวัตถุประสงค์ หลักของสหกรณ์ คือ ต้องการให้สมาชิกออมเงินเป็นวัตถุประสงค์หลัก รองลงมาได้แก่ เรื่องการ กู้ยืม สหกรณ์สามารถให้บริการทั้ง 2 ประเภทได้อย่างทั่วถึง และเป็นไปตามความต้องการของ สมาชิก นอกจากนี้สหกรณ์สามารถแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของสมาชิกได้ โดยมีสมาชิกถึงร้อยละ 80 กู้เงินจากสหกรณ์

มาริสสา ลีลาพัฒน์ (2538) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจและการเงินของ สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกรมการปกครอง จำกัด ผลการศึกษาพบว่า สหกรณ์แห่งนี้มีฐานะทาง การเงินมั่นคง ซึ่งจะเห็นได้จากการที่สหกรณ์มีกำไรสุทธิเมื่อเทียบกับรายได้เฉลี่ยร้อยละ 89.87 และมีอัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนเมื่อเทียบกับหนี้สินหมุนเวียนเฉลี่ยร้อยละ 45.34 สหกรณ์มีการ จัดหาเงินทุนจากภายนอกเป็นสัดส่วนที่สูง เป็นเหตุให้ต้องเสียดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้น และใน ขณะเดียวกันก็มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเพิ่มขึ้นทุกปี เป็นเหตุให้กำไรสุทธิลดลง ส่วนการระดม เงินออมของสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งดูได้จากทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝากจากสมาชิกที่เพิ่มขึ้นทุก

ปี สำหรับการลงทุนในระบบสหกรณ์นั้นไม่เป็นไปตามทฤษฎีของแฮร์รี มาร์ โควิทซ์ เนื่องจากสหกรณ์ประกอบธุรกิจเพื่อให้บริการการช่วยเหลือสมาชิกและการช่วยเหลือตนเอง ไม่ใช่การมุ่งหากำไร กำไรจากการลงทุนจะคืนสู่สมาชิก ดังนั้น จึงไม่ต้องการความแปรปรวน การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ต้องอยู่ภายใต้ข้อบังคับและความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อลดภาระดอกเบี้ยจ่ายที่ให้แก่บุคคลภายนอก จึงเห็นควรให้มีการระดมเงินออมจากสมาชิกไม่ว่าจะเป็นลักษณะการส่งเงินค่าหุ้นรายเดือน หรือลักษณะการให้บริการรับฝากเงินจากสมาชิก ผลตอบแทนที่ได้รับก็จะคืนสู่สมาชิกแทนที่จะให้แก่องค์กรภายนอก และสหกรณ์ควรมีการพัฒนาการบริหารงานเพื่อให้สหกรณ์เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

สุภัทรา ดันอารมณ (2539) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและขอบเขตการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ศึกษาปัจจัยและความสำเร็จของปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์การเกษตรประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ และศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาพัฒนางานสหกรณ์การเกษตร การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยครั้งนี้ ใช้ข้อมูลของสหกรณ์การเกษตรทั่วไป ปี 2534 สมาชิกเข้าร่วมในการประชุมใหญ่และประชุมกลุ่ม เฉลี่ยร้อยละ 68 และ 69 ตามลำดับ สมาชิกของสหกรณ์ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก สมาชิกจะมีส่วนร่วมมากน้อยลดหลั่นไปตามขนาด ด้านการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร จัดให้บริการแก่สมาชิกรวม 4 ประเภท คือ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจซื้อ และธุรกิจขาย ธุรกิจที่สมาชิกสามารถทำกับสหกรณ์มากที่สุด คือ ธุรกิจรับฝากเงิน ร้อยละ 69 โดยปริมาณธุรกิจเฉลี่ยสหกรณ์ละ 7.62 ล้านบาท ส่วนธุรกิจสินเชื่อเป็นธุรกิจที่มีปริมาณสูงที่สุด คือ เฉลี่ยสหกรณ์ละ 16.47 ล้านบาท สมาชิกมาร่วมทำธุรกิจเฉลี่ยร้อยละ 63 และ 16 ตามลำดับ และด้านปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร คือ กำไรสุทธิ ปริมาณธุรกิจรวม และทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิ ได้แก่ จำนวนสมาชิกสหกรณ์ ปริมาณธุรกิจซื้อและปริมาณธุรกิจขาย ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณธุรกิจรวม ได้แก่ รายได้สุทธิของสมาชิกสหกรณ์ และทุนดำเนินงานของสหกรณ์ และปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ได้แก่ จำนวนสมาชิกและรายได้สุทธิของสมาชิกสหกรณ์

จุฑามาศ นิโครธานนท์ (2548) ศึกษาเรื่อง ผลการดำเนินงานของสหกรณ์รถยนต์ โดยสารสมุทรสาคร จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานและประสิทธิภาพการบริหารงานของสหกรณ์ ผลของการศึกษาทราบว่า สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 175 คน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในแต่ละปี ด้านโครงสร้างของสหกรณ์มีลักษณะเดียวกันกับสหกรณ์ทั่ว ๆ

ไป แต่มีการจัดจ้างประธานสหกรณ์ให้ทำหน้าที่ผู้จัดการอีกตำแหน่ง และมีการจ้างพนักงานธุรการ และบัญชี จำนวน 1 คน ผลการดำเนินงาน สหกรณ์มีสินทรัพย์ทั้งสิ้น 7,727,613.36 บาท หนี้สิน 1,931,316.32 บาท มีทุนทั้งสิ้น 5,796,297.04 บาท สหกรณ์ดำเนินธุรกิจ 2 อย่าง คือ การให้กู้เงิน และการจัดให้บริการการขนส่งแก่สมาชิก โดยมีรายได้ 1,094,502.93 บาท รายจ่าย 821,906.64 บาท มีกำไรสุทธิ 272,596.29 บาท

ประสิทธิภาพการบริหารงาน เมื่อพิจารณาตัวแปรในการวิเคราะห์ขนาดของสหกรณ์ ตามเกณฑ์การจัดขนาดของสหกรณ์บริการ ซึ่งกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดไว้ ปรากฏว่าจัดอยู่ใน เกณฑ์สหกรณ์ขนาดใหญ่ สหกรณ์มีความคล่องตัวสูง มีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นได้ สูง รวมถึงมีความสามารถชำระหนี้ระยะยาวได้ด้วย ในขณะที่เดียวกันก็มีการขยายตัวล่าช้าและ สหกรณ์ไม่สามารถนำทรัพย์สินมาก่อให้เกิดประโยชน์ คือ ใช้สินทรัพย์ไปหาประโยชน์ไม่คุ้มค่า ขาดประสิทธิภาพในการหากำไรจากสินทรัพย์ แต่สหกรณ์ก็ยังคงมีกำไรจากการดำเนินธุรกิจ

ปัญหาในการดำเนินงาน คือ ดำเนินธุรกิจน้อยเพียง 2 ธุรกิจ และไม่ดำเนินการจัดจ้าง พนักงานมืออาชีพเพื่อบริหารจัดการสหกรณ์ในการนำสินทรัพย์มาก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการ หากำไร ทั้งนี้ เนื่องจากคณะกรรมการของสหกรณ์ขาดความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงาน และการดำเนินธุรกิจ

เพชร ศิรินพงค์ (2550) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร : กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรพัทลุง จำกัด และสหกรณ์ การเกษตรเมืองนครศรีธรรมราช จำกัด โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาเป็นการเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพการดำเนินงานทางการเงินโดยการประยุกต์ใช้ CAMELS Analysis ในมุมมอง 6 มิติด้วยกัน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า

มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (Capital Strength) พบว่า ทั้งสอง สหกรณ์มีการบริหารสินทรัพย์ที่ทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของทุนสำรองอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนอัตรการ เติบโตของทุนสหกรณ์นั้น พบว่า ทั้งสองสหกรณ์มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของสหกรณ์ การเกษตร ดังนั้น สหกรณ์ควรมีการระดมทุนให้มากขึ้น และเมื่อพิจารณาอัตรการ เติบโตของหนี้เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม ในส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของทุนพบว่า สหกรณ์ การเกษตรเมืองพัทลุง จำกัด มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพในการสร้างผลตอบแทนให้กับทุน ของสหกรณ์ซึ่งเป็นส่วนที่ตอบแทนให้กับสมาชิกสหกรณ์นั่นเอง

มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality) พบว่า ทั้งสองสหกรณ์มีอัตรามูลของ สินทรัพย์เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์จึงควรหาแนวทางในการเพิ่ม

รายได้จากสินทรัพย์ที่สหกรณ์มีอยู่ สำหรับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จะเห็นว่า ทั้งสองสหกรณ์ มีอัตราการเติบโตของสินทรัพย์เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของสหกรณ์การเกษตร

มิติที่ 3 ชี้ความสามารถในการบริหาร (Management Ability) พบว่า ทั้งสองสหกรณ์ มีอัตราการเติบโตของธุรกิจเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม ซึ่งให้เห็นว่าสหกรณ์ควรมีการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือสหกรณ์ควรพิจารณาความต้องการของสมาชิกเพื่อที่จะสามารถสร้างบริการใหม่ ๆ ที่หลากหลายให้เพิ่มมากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาค่าต้นทุนที่จะเกิดขึ้นด้วย

มิติที่ 4 การทำกำไร (Earning Sufficiency) พบว่า ทั้งสองสหกรณ์มีกำไรต่อสมาชิกเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของสหกรณ์การเกษตร แสดงว่าสหกรณ์ทั้งสองมีผลการดำเนินงานที่ดี สามารถสร้างรายได้ตอบแทนกลับสู่สมาชิกสหกรณ์ เช่นเดียวกับเงินออมต่อสมาชิกเฉลี่ยทั้งสอง สหกรณ์จะสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมมาก แต่สหกรณ์ควรพิจารณาในส่วนของหนี้สินที่สมาชิกมีต่อสหกรณ์ด้วย สำหรับหนี้สินต่อสมาชิก พบว่าทั้งสองสหกรณ์มีหนี้สินต่อสมาชิกเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม แต่เมื่อพิจารณาในส่วนของเงินออมและหนี้สินเฉลี่ยของสมาชิกสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์มีเงินออมของสมาชิกเฉลี่ยมากกว่าหนี้สินของสมาชิกเฉลี่ย ทำให้สหกรณ์มีความเสี่ยงน้อยในเรื่องการชำระหนี้ของสมาชิก สำหรับอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน มีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม จึงควรมีการปรับปรุงเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายดำเนินงาน เพราะจะมีผลทำให้กำไรที่สหกรณ์จะได้รับนั้นลดน้อยลงนั่นเอง ในส่วนอัตราการเติบโตของทุนสำรอง พบว่า มีอัตราการเติบโตของทุนสำรองเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม สำหรับอัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น ๆ พบว่า สหกรณ์มีอัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น ๆ เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม ดังนั้น สหกรณ์ควรให้ความสำคัญในการจัดสรรทุนสะสมอื่น ๆ เพิ่มขึ้น และสหกรณ์ควรคำนึงถึงความเหมาะสมในการใช้จ่ายในทุนสะสมอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกโดยส่วนรวมในส่วนของอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิพบว่า ทั้งสองสหกรณ์มีอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิลดลงเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของสหกรณ์การเกษตร ซึ่งทำให้เห็นว่า สหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ที่กำลังประสบกับปัญหาการจัดการด้านธุรกิจ ด้านอัตรากำไรสุทธิพบว่า สหกรณ์ทั้งสองมีอัตรากำไรสุทธิเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของสหกรณ์การเกษตร แสดงว่า สหกรณ์มีการบริหารงานที่ดี แต่ควรพิจารณาด้วยว่าอัตรากำไรสุทธินี้มาจากการเพิ่มขึ้นของกำไรสุทธิ หรือการที่สหกรณ์มียอดขาย/บริการที่ลดลง เพื่อสหกรณ์เองจะได้ทราบข้อเท็จจริงและสามารถปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

มิติที่ 5 สภาพคล่อง (Liquidity) พบว่า ในส่วนของอัตราทุนหมุนเวียนทั้งสองสหกรณ์ มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม แต่อย่างไรก็ตามทั้งสองสหกรณ์ถือว่ามี

สภาพคล่องทางการเงิน เพราะว่า สหกรณ์มีอัตราส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียนสูงกว่าหนี้สินหมุนเวียน แต่ควรคำนึงถึงความสามารถในการเปลี่ยนเป็นเงินสดของสินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์ด้วย สำหรับอัตราหมุนของสินค้า สหกรณ์มีอัตราหมุนของสินค้าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตร แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีความสามารถในการจัดการสินค้าคงเหลือที่ดี ซึ่งส่งผลให้อายุเฉลี่ยสินค้าน้อย ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีแก่สหกรณ์ที่สามารถลดปัญหาเกี่ยวกับการเสื่อมสภาพหรือการล้าสมัยของสินค้า ทั้งยังส่งผลให้สหกรณ์มีสภาพคล่องจากการระบายสินค้าอีกด้วย

มิติที่ 6 ผลกระทบของธุรกิจ (S – Sensitivity) พบว่า สหกรณ์ทั้งสองได้รับผลกระทบจากภาวะการสูงขึ้นของอัตราดอกเบี้ย นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับภาระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวเพื่อช่วยเหลือสมาชิก ในส่วนธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจรวบรวมผลผลิตนั้น สหกรณ์ยังประสบปัญหาด้านต้นทุน และค่าใช้จ่ายที่สูงทำให้สหกรณ์ไม่สามารถแข่งขันกับร้านค้าหรือพ่อค้าคนกลางได้ดีเท่าที่ควร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด โดยมีวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรที่ศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษา คือ งบการเงิน ประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด เฉพาะ ปี 2546 – 2550

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ ใช้เทคนิค CAMELS ซึ่งมี 6 มิติ ได้แก่

- มิติที่ 1 C : Capital Strength : ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง
- มิติที่ 2 A : Asset Quality : คุณภาพของสินทรัพย์
- มิติที่ 3 M : Management Capability : ชัดความสามารถในการบริหาร
- มิติที่ 4 E : Earning Sufficiency : การทำกำไร
- มิติที่ 5 L : Liquidity Adequacy : สภาพคล่อง
- มิติที่ 6 S : Sensitivity : ผลกระทบของธุรกิจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้ ได้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี 2546 – 2550 ของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ โดยในแต่ละปีมีรายการในงบดุลและงบกำไรขาดทุนที่ไม่เหมือนกัน ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลทางการเงินมาวิเคราะห์ โดยไม่ได้มาปรับข้อมูลใหม่ ข้อมูลในรายงานประจำปีประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากงบดุลและงบกำไรขาดทุน ที่รวบรวมได้จะนำมาวิเคราะห์โดยผู้ศึกษา นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้มา แล้วบันทึกลงในตารางทำการอิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรม Microsoft Excel แล้วคำนวณหาอัตราส่วนทางการเงินตามเทคนิค CAMELS Analysis โดยใช้สูตรการคำนวณตามตารางที่ 3.1 ซึ่งเป็นสูตรตามคู่มือการประยุกต์ใช้ CAMELS Analysis เพื่อวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ ในแต่ละมุมมอง 6 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 : ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง มิติที่ 2 : คุณภาพของสินทรัพย์ มิติที่ 3 : ชีตความสามารถในการบริหาร มิติที่ 4 : การทำกำไร มิติที่ 5 : สภาพคล่อง และมิติที่ 6 : ผลกระทบของธุรกิจ

ตารางที่ 3.1 อัตราส่วนทางการเงิน และสูตรการคำนวณในมุมมอง 6 มิติ ของ CAMELS

มุมมอง	อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ
มิติที่ 1 ความเพียงพอของ เงินทุน ต่อความเสี่ยง (C : Capital Strength)	อัตราหนี้สินต่อทุน	$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$
	อัตราทุนสำรองต่อสินทรัพย์	$\frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$
	อัตรการเติบโตทุนของสหกรณ์	$\frac{(\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}) \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}$
	อัตราเติบโตของหนี้	$\frac{(\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}) \times 100}{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}}$
มิติที่ 2 คุณภาพสินทรัพย์ (A : Asset Quality)	อัตรการค้างชำระ (สำหรับภาคการเกษตร)	$\frac{\text{หนี้ที่ไม่สามารถชำระได้ตามกำหนด} \times 100}{\text{หนี้ที่ถึงกำหนดชำระ}}$
	อัตรามูลของสินทรัพย์	$\frac{\text{ขาย/บริการ (รายได้ธุรกิจหลัก)}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$
	อัตรผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	$\frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ถัวเฉลี่ย}}$
	อัตรการเติบโตของสินทรัพย์	$\frac{(\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}) \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}}$

มุมมอง	อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ
มิติที่ 3 การบริหารจัดการ (M : Management)	อัตราการเติบโตของธุรกิจ ธุรกิจสหกรณ์ : ยอดเพิ่มระหว่างปีแต่ ละธุรกิจ (รับฝากเงิน ให้เงินกู้ จัดหาสินค้า รวบรวมให้บริการอื่น)	$(\text{มูลค่าธุรกิจรวมปีปัจจุบัน} - \text{มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน}) \times 100$ มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน
	แนวโน้มปีหน้า (สมาชิก ทุนธุรกิจ กำไร)	เป็นการพยากรณ์หรือการคาดการณ์จากข้อมูล อดีต(ข้อมูลย้อนหลัง) อย่างน้อย 5 ปี มาทำการ พยากรณ์) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS หรือโปรแกรม Excel
มิติที่ 4 การทำกำไร E : Earning Sufficiency)	อัตราการเติบโตของทุนสำรอง	$(\text{ทุนสำรองปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสำรองปีก่อน}) \times 100$ ทุนสำรองปีก่อน
	อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น	$(\text{ทุนสะสมอื่นปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน}) \times 100$ ทุนสะสมอื่นปีก่อน
	อัตราการเติบโตของกำไร	$(\text{กำไรสุทธิปีปัจจุบัน} - \text{กำไรสุทธิปีก่อน}) \times 100$ กำไรสุทธิปีก่อน
	อัตรากำไรสุทธิ	กำไรสุทธิ x 100 ขาย/บริการ(ธุรกิจหลัก)
	อัตรากำไรต่อสมาชิก	กำไรสุทธิ จำนวนสมาชิก
	อัตราเงินออมต่อสมาชิก (เงินออม=เงินฝากสิ้นปีของสมาชิก เงินหุ้นสมาชิก)	เงินฝากสมาชิก + ทุนเรือนหุ้น จำนวนสมาชิก
	อัตรานี้สินคือสมาชิก (หนี้สินสมาชิกก่อนหักหนี้สงสัยจะ สูญ=ลูกหนี้เงินกู้+ลูกหนี้การค้า+ ลูกหนี้บริการอื่น ๆ)	ลูกหนี้เงินกู้+ลูกหนี้การค้า+ลูกหนี้บริการอื่น จำนวนสมาชิก
	อัตรากำไรจ่ายดำเนินงานต่อกำไร ก่อนหักกำไรจ่ายดำเนินงาน	กำไรจ่ายดำเนินงาน x 100 กำไรก่อนหักกำไรจ่ายดำเนินงาน

มุมมอง	อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ
มิติที่ 5 สภาพคล่อง (L : Liquidity)	อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	<u>สินทรัพย์หมุนเวียน</u> หนี้สินหมุนเวียน
	อัตราหมุนของสินค้า (เฉพาะธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย)	<u>ต้นทุนสินค้าขาย</u> สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย
	อายุเฉลี่ยสินค้า	<u>365 วัน</u> อัตราหมุนของสินค้า
	อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด	<u>ลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนดx100</u> ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ
มิติ	อัตราส่วนทางการเงิน	
มิติที่ 6 ผลกระทบของ ธุรกิจ S : Sensitivity	ความเสี่ยง/ผลกระทบของธุรกิจ หมายถึง สภาพแวดล้อมต่าง ๆ มีผลกระทบต่อธุรกิจ เช่น ภาวะคู่แข่งทางธุรกิจ นโยบายการเงินของรัฐ อัตราดอกเบี้ย นโยบายช่วยเหลือของภาครัฐ ระเบียบ ข้อบังคับ พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง สภาพตลาด เทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ ย่อมส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ หากสหกรณ์ไม่สามารถวางแผนกลยุทธ์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น	

ที่มา : คู่มือการประยุกต์ใช้ CAMELS Analysis วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร. (2548)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำผลการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ การเกษตรคล่องท่อม จำกัด มาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยมาตรฐานที่กำหนด (ตารางที่ 3.2) และแปลความหมายเพื่อสรุปผลการดำเนินงานธุรกิจ ฐานะการเงิน จุดอ่อนและจุดแข็งในการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรคล่องท่อม จำกัด ในระหว่างปี 2546-2550

ตารางที่ 3.2 ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยเฉลี่ย (โครงสร้าง)
ปี 2550

รายการ	หน่วย	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่ มาก	โดยรวม
	สหกรณ์	189	853	1,160	886	
โครงสร้าง						
สินทรัพย์ต่อสหกรณ์	บาท	63,191	442,653	3,514,248	104,980,403	31,566,934
สมาชิกต่อสหกรณ์	คน	51	140	289	5,656	1,773
มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อ ความเสี่ยง (Capital Strength)						
1.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	เท่า	0.56	1.46	1.16	1.86	1.82
1.2 อัตราส่วนทุนสำรองต่อ สินทรัพย์	เท่า	0.17	0.12	0.13	0.08	0.09
1.3 อัตราการเติบโตของสหกรณ์	%	46.33	10.16	15.41	11.31	11.52
1.4 อัตราการเติบโตของหนี้	%	293.46	40.89	1.40	13.24	12.87
1.5 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของ ทุน	%	(7.47)	1.17	14.33	6.12	6.53
มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality)						
2.1 อัตราการค้างชำระของลูกหนี้	%	42.40	31.23	34.47	38.89	38.66
2.2 อัตราหมุนของสินทรัพย์	รอบ	0.03	0.81	3.57	0.83	0.95
2.3 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	%	(5.24)	0.53	6.42	2.13	2.30
2.4 อัตราการเติบโตของสินทรัพย์	%	84.13	26.52	7.42	12.56	12.39
มิติที่ 3 ชัดความสามารถในการ บริหาร (Management Ability)						
3.1 อัตราการเติบโตของธุรกิจ	%	(6.93)	20.68	55.86	16.81	20.35

รายการ	หน่วย	ขนาดเล็ก	ขนาด กลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่ มาก	โดยรวม
	สหกรณ์	189	853	1,160	886	3,088
มติที่ 4 การทำกำไร						
(Earning Sufficiency)						
4.1 กำไร(ขาดทุน)ต่อสมาชิก	บาท	(49.88)	14.39	751.33	377.40	391.60
4.2 เงินออมต่อสมาชิก	บาท	663.2	893.55	3,521.28	8,777.18	8,268.91
4.3 หนี้สินต่อสมาชิก	บาท	278.62	1,535.82	6,186.34	12,881.65	12,201.73
4.4 อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	%	319.43	92.70	52.14	61.79	61.01
4.5 อัตราการเติบโตของทุนสำรอง	%	115.07	10.57	11.76	8.44	8.69
4.6 อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น	%	33.44	11.79	17.30	8.18	8.95
4.7 อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ	%	104.24	(71.94)	7.31	12.20	11.33
4.8 อัตรากำไร(ขาดทุน) สุทธิ	%	(202.75)	0.63	1.79	2.59	2.46
มติที่ 5 สภาพคล่อง (Liquidity)						
5.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	เท่า	6.33	1.88	1.84	1.16	1.18
5.2 อัตราหมุนของสินค้า	ครั้ง	3.61	15.98	15.30	13.31	13.42
5.3 อายุเฉลี่ยของสินค้า	วัน	101.03	22.84	23.86	27.42	27.20
5.4 อัตราถูกหนี้ยะยะสั้นที่ชำระได้ ตามกำหนด	%	57.60	68.77	65.53	61.11	61.34

ที่มา : ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2550)

หมายเหตุ

- ตัวเลขในวงเล็บเป็นตัวเลขที่แสดงถึงความถดถอย, อัตราที่มาจากผลขาดทุน
- 0.00 หมายถึง มีค่าน้อยไม่สามารถแสดงด้วยทศนิยมสองตำแหน่ง
- NA (Net Available) หมายถึง คำนวณไม่ได้

การเลือกอัตราส่วนเทียบเคียงหลัก

ผู้ศึกษาจะศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปัจจัยพื้นฐานทางการเงินของสหกรณ์ การเกษตรคลองท่อม จำกัด เฉพาะปี 2546-2550 และศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยใช้อัตราส่วนสำคัญในการเทียบเคียง 3 อัตราส่วน ที่มีความสำคัญต่อการเปรียบเทียบ และให้ความสนใจในเบื้องต้น เพื่อการอ้างอิงเทียบเคียงสู่การปรับปรุงพัฒนาการบริหารการเงิน การสร้างความเข้มแข็ง และมีเสถียรภาพทางการเงินของสหกรณ์ ดังตารางที่ 3.3 และ 3.4

ตารางที่ 3.3 อัตราส่วนสำคัญ (Key Ratio) ในการวิเคราะห์เทียบเคียงและวัตถุประสงค์ในการเทียบเคียง

อัตราส่วนสำคัญที่ใช้เทียบเคียง	วัตถุประสงค์ในการเทียบเคียง
1. อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	- เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้มีความสัมพันธ์กับรายได้ที่อาจจะผันผวนตามภาวะธุรกิจ
2. อัตราลูกหนี้ที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด	- เพื่อพัฒนาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเร่งรัดลูกหนี้ให้สามารถชำระหนี้ได้ภายในกำหนดเวลา แสดงถึงคุณภาพสินทรัพย์และสภาพคล่องทางการเงิน
3. อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์	- เพื่อพัฒนาทุนสำรองให้มั่นคงสามารถเป็นเกราะป้องกันรองรับผลกระทบที่เกิดจากภาวะธุรกิจและการเงินที่จะส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงิน

ตารางที่ 3.4 ค่าเทียบเคียงระดับมาตรฐานสำหรับสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร

อัตราส่วนที่ใช้เทียบเคียง	ผลกระทบที่จะมี ต่อมิติของ CAMELS	ระดับมาตรฐาน		
		ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
1. อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย ดำเนินงาน	- การทำกำไร - สภาพคล่อง - ความเพียงพอ ของเงินทุนต่อ ความเสี่ยง	น้อยกว่า 45.00 %	45.00- 65.00%	มากกว่า 65.00%
2. อัตราลูกหนี้ที่ชำระหนี้ได้ตาม กำหนด	- คุณภาพของ สินทรัพย์ - สภาพคล่อง	มากกว่า 90.00%	60.00- 90.00%	น้อยกว่า 60.00%
3. อัตราส่วนทุนสำรองต่อ สินทรัพย์	- ความเพียงพอ ของเงินทุนต่อ ความเสี่ยง	มากกว่า 0.20 เท่า	0.10-0.20 เท่า	น้อยกว่า 0.10 เท่า

รายละเอียดอัตราส่วนสำคัญ (Key Ratio) ที่ใช้ในการวิเคราะห์เทียบเคียงมีดังนี้

1. อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

เป็นการเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายดำเนินงานกับกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการบริหารค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ซึ่งเปรียบเสมือนค่าใช้จ่ายคงที่หากรายได้มีความผันผวนสูงและผู้บริหารไม่สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับรายได้ ก็อาจประสบผลขาดทุนหรือกำไรลดลง ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงินตามมาได้ อัตราส่วนนี้มีหน่วยเป็นร้อยละ

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100}{\text{กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}}$$

2. อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด

เป็นการเปรียบเทียบลูกหนี้เงินให้กู้ที่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดในรอบปีกับหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ อัตราส่วนนี้แสดงถึงความสามารถในการเรียกเก็บหนี้จากลูกหนี้ ความสามารถเรียกเก็บหนี้จากลูกหนี้ได้ในอัตราสูง จะส่งผลต่อสภาพคล่องทางการเงินคือต่อการดำเนินงานและมีความเพียงพอต่อความต้องการใช้เงินไปขยายธุรกิจให้เติบโตขึ้น และยังสามารถชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ได้ตามกำหนด อัตราส่วนนี้มีหน่วยเป็นร้อยละ

$$\text{อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด} = \frac{\text{ลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด} \times 100}{\text{ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ}}$$

3. อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์

เป็นการเปรียบเทียบระหว่างทุนสำรองกับส่วนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นที่มีอยู่ตามงบดุล ถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่าสหกรณ์มีเกราะป้องกันทางการเงิน ทุนสำรองสามารถชดเชยสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อทุน แสดงออกถึงความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ที่มีเงินทุนสำรองมากพอต่อการรองรับสภาพการณ์ทางธุรกิจ อัตราส่วนนี้มีหน่วยเป็นเท่า

$$\text{อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$$

ขั้นตอนการเทียบเคียงอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์

การเทียบเคียงอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ สามารถดำเนินงานได้ โดยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 จำนวนอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์

การคำนวณอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ ในมุมมอง 6 มิติ ของ CAMELS จะทำให้ทราบค่าอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด

ขั้นที่ 2 เทียบเคียงอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์

การเทียบเคียงอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์กับอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ 3 อัตราส่วน จะทำให้ทราบจุดสนใจเบื้องต้น ซึ่งมีระดับการเทียบเคียง 3 ระดับ คือ

ตารางที่ 3.5 การเทียบเคียงระดับมาตรฐานของสหกรณ์

ระดับมาตรฐาน	ความหมาย
1. ดี	แสดงถึงความสามารถที่ล้ำหน้า ควรจะรักษาระดับให้คงอยู่อย่างต่อเนื่อง
2. พอใช้	แสดงถึงความสามารถเป็นที่พอใช้ อาจจะสามารถปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานให้มากขึ้น ได้อีก
3. ต้องปรับปรุง	แสดงถึงความสามารถที่อาจต้องแก้ไข ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงวิธีการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีขึ้น

ขั้นที่ 3 ประเมินผลการเทียบเคียงเบื้องต้น

การประเมินผลเทียบเคียงเบื้องต้น เพื่อเตรียมความพร้อมในการวิเคราะห์ โดยจัดระดับของการวิเคราะห์และเฝ้าระวังเป็น 4 ระดับ ดังตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 การจัดระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง

ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง	การเตรียมความพร้อมในการวิเคราะห์
1. ปกติ	เป็นระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังปกติ แต่อย่างไรก็ตามต้องวิเคราะห์ถึงความสามารถในการพัฒนาให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องหรือไม่ ซึ่งอาจมีด้านใดด้านหนึ่งของ CAMELS ที่ต้องพัฒนาปรับปรุงให้ดีกว่าเดิมก็ได้
2. มากขึ้น	เป็นระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังมากขึ้น ต้องวิเคราะห์ถึงความสามารถในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีปัญหาด้านใดด้านหนึ่งหรือสองด้านของ CAMELS หรือไม่ ที่ต้องพัฒนาปรับปรุงให้มากขึ้นและดีกว่าเดิมก็ได้
3. พิเศษ	เป็นระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังเป็นพิเศษ ต้องวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่ามีปัญหาด้านใดของ CAMELS รุนแรงหรือไม่ รวมทั้งสาเหตุคืออะไร และมีความจำเป็นที่ต้องแก้ไขปรับปรุงรวดเร็วหรือไม่
4. พิเศษเร่งด่วน	เป็นระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังเป็นพิเศษอย่างเร่งด่วน ต้องวิเคราะห์ให้ชัดเจนถึงว่าได้เกิดปัญหาทุกด้านของ CAMELS รุนแรงหรือไม่ รวมทั้งหาสาเหตุคืออะไรและมีความจำเป็นที่ต้องแก้ไขปรับปรุงอย่างเร่งด่วน มิฉะนั้นจะเกิดผลเสียหายหรือไม่

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินในมุมมอง 6 มิติของ CAMELS Analysis
การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินในมุมมอง 6 มิติของ CAMELS Analysis เพื่อ
รายงานและให้ข้อเสนอแนะต่อสหกรณ์ในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการให้ประสบ
ผลสำเร็จ สร้างการดำเนินงานที่เข้มแข็งและมีเสถียรภาพทางการเงินที่มั่นคง

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องการวิเคราะห์งบการเงินของ สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด เฉพาะปีการเงิน 2546 – 2550 ครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะได้นำเสนอผลการศึกษาโดยแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์งบดุล โดยวิธีเปรียบเทียบ
2. การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุน โดยวิธีเปรียบเทียบ
3. การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์โดยเทคนิค CAMELS
4. การวิเคราะห์เทียบเคียง
5. จุดอ่อน จุดแข็ง ในการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด

1. การวิเคราะห์งบดุล โดยวิธีเปรียบเทียบ

การวิเคราะห์งบดุล ผู้ศึกษา ได้นำข้อมูลงบดุล ซึ่งแสดงฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ณ วันที่ 31 มีนาคม ของปี 2546 ปี 2547 ปี 2548 ปี 2549 และปี 2550 มาวิเคราะห์ โดยวิธีเปรียบเทียบตามแนวดิ่ง และตามแนวนอนได้ ดังนี้

- 1.1 ผลการวิเคราะห์งบดุลตามแนวดิ่ง แสดงได้ดังตาราง ที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์หั่งบล ตามแนวคิด

หน่วย : ร้อยละ

	2546	2547	2548	2549	2550
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	13.52	13.63	10.59	23.00	9.54
เงินฝากสหกรณ์การเกษตรหลายพระยา จำกัด	0.00	0.00	0.71	0.01	0.01
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ	0.00	0.00	0.00	23.31	28.84
ลูกหนี้ระยะสั้น-สุทธิ	36.18	36.75	32.25	4.91	6.29
คอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ	4.28	4.10	3.77	3.52	3.05
สินค้าคงเหลือ	1.97	4.74	5.87	2.17	3.45
วัสดุคงเหลือ	0.21	0.19	0.19	0.00	0.00
สินค้าขาดบัญชี	0.00	0.00	0.00	2.68	3.25
หัก ค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชี	0.00	0.00	0.00	2.68	3.25
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	0.84	0.92	1.57	2.48	4.51
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	57.00	60.33	54.95	59.40	55.69
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินลงทุนระยะยาว	0.70	2.11	5.69	5.39	9.19
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	0.00	0.00	0.00	6.69	5.21
ลูกหนี้เงินกู้ระยะยาว	18.42	14.95	10.90	0.84	0.98
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ	22.83	21.90	28.36	27.57	28.80
สิทธิในการใช้ซอฟต์แวร์	0.00	0.00	0.05	0.03	0.03
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	1.05	0.71	0.05	0.08	0.10
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	43.00	39.67	45.05	40.60	44.31
รวมสินทรัพย์	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
หนี้สินและทุนของสหกรณ์					
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินกู้ยืม	43.99	49.96	45.98	43.22	45.73
เจ้าหนี้การค้า	2.04	0.18	1.73	1.08	0.00
เจ้าหนี้เช่าซื้อทรัพย์สิน	0.00	0.00	1.06	0.00	0.00
ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	2.77	1.43	1.20	1.20	0.99
เงินรับฝาก	26.10	28.83	31.37	38.10	44.34

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

	2546	2547	2548	2549	2550
หนี้สินหมุนเวียน					
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยค้างจ่าย	0.00	0.00	0.00	0.03	0.05
เงินมัดจำ	0.00	0.00	0.00	6.66	0.00
เงินรับฝากพนักงาน	0.14	0.22	0.27	0.00	0.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	0.59	0.53	0.67	5.61	8.96
รวมหนี้สินหมุนเวียน	75.63	81.15	82.27	95.90	100.07
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
หนี้สินระยะยาว	5.90	4.30	2.41	1.33	0.99
หนี้สินอื่น	3.13	3.25	3.48	4.02	7.36
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	9.03	7.55	5.89	5.35	8.35
รวมหนี้สิน	84.66	88.70	88.16	101.25	108.42
ทุนของสหกรณ์					
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)					
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว	9.60	9.73	8.31	7.78	10.47
หุ้นพิเศษ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.10
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ	1.29	1.01	0.89	1.48	1.90
ทุนสำรอง	3.74	4.17	0.09	1.19	0.00
หัก โอนไปประชาชยขาดทุน	0.00	(4.17)	(0.09)	(1.19)	0.00
กำไรสุทธิหรือการจัดสรร	0.00	0.71	0.00	0.00	0.00
ขาดทุนสะสม - ยอดยกมา	0.00	0.00	(0.13)	0.00	(15.68)
บวก ขาดทุนสุทธิ	0.00	(4.32)	0.00	(11.70)	(5.20)
หัก โอนทุนสำรองมาชดเชย	0.00	4.17	0.09	1.19	0.00
หัก โอนกำไรสุทธิมาชดเชย	0.00	0.00	0.04	(10.51)	(20.89)
กำไรสุทธิประจำปี	0.00	(0.15)	0.00	(3.25)	(8.42)
กำไรสุทธิ	0.71	0.00	0.00	0.00	0.00
หัก โอนทุนสำรองมาชดเชย	0.00	0.00	(0.04)	0.00	0.00
รวมทุนของสหกรณ์	15.34	11.30	11.84	(1.25)	(8.42)
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงบคุลเปรียบเทียบ 5 ปีต่อเนื่องกันของสหกรณ์การเกษตรคลอง
ท่อม จำกัด โดยการย่อส่วนตามแนวดิ่ง พบว่า ด้านสินทรัพย์ปรากฏว่า โครงสร้างการลงทุนใน
สินทรัพย์ตลอดระยะเวลา 5 ปี ได้มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย กล่าวคือ โครงสร้างการลงทุนใน
สินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 57.00 ของสินทรัพย์รวมในปี 2546 เป็นร้อยละ 60.33 ในปี
2547 และมีแนวโน้มลดลงจนเหลือเพียงร้อยละ 55.69 ในปี 2550 ตรงข้ามกับสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน
ที่ลดลงจากร้อยละ 43.00 ในปี 2546 เหลือร้อยละ 39.67 ในปี 2547 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44.31
ในปี 2550

สินทรัพย์หมุนเวียนที่ลดลงนั้น ส่วนใหญ่ คือ ลูกหนี้ระยะสั้น โดยมีการเปลี่ยนแปลง
ลดลงจากร้อยละ 36.75 ในปี 2547 เป็นร้อยละ 32.25 ร้อยละ 4.91 และร้อยละ 6.29 ในปี 2548,
2549 และ 2550 ตามลำดับ แต่เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0 ในปี 2548 เป็นร้อยละ
23.31 และร้อยละ 28.84 ในปี 2549 และ 2550 ตามลำดับ

ด้านหนี้สินและทุนของสหกรณ์ฯ มีโครงสร้างทางการเงินตลอดระยะเวลา 5 ปี
เปลี่ยนแปลงไปเช่นเดียวกัน โดยหนี้สินรวมมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 84.66 ในปี 2546 เป็น
ร้อยละ 108.42 ในปี 2550 หากมองเฉพาะส่วนแล้วหนี้สินหมุนเวียนก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจาก ร้อย
ละ 75.63 ในปี 2546 เป็นร้อยละ 81.15 , 82.27 , 95.90 และ 100.07 ในปี 2547, 2548, 2549 และ
2550 ตามลำดับ ในขณะที่หนี้สินระยะยาวมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 5.90 ในปี 2546 เหลือเพียง
ร้อยละ 0.99 ในปี 2550 โครงสร้างหนี้สินหมุนเวียนที่สำคัญ คือ เงินกู้ยืม และเงินรับฝาก ตามลำดับ

ทุนของสหกรณ์ฯ มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 15.34 ในปี 2546 จนกระทั่งติดลบร้อย
ละ 8.42 ในปี 2550 โดยมีโครงสร้างของทุนที่สำคัญ คือ ทุนเรือนหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว และทุน
สำรอง

เงินทุนที่จัดหามาได้นั้นสหกรณ์ฯได้นำมาให้สมาชิกกู้ยืม และนำไปลงทุนในที่ดินและ
อาคาร แต่อย่างไรก็ตามการลงทุนในลูกหนี้ทั้งระยะสั้นและระยะยาวมีแนวโน้มลดลง เนื่องจาก
สหกรณ์ประสบภาวะขาดทุน จึงลดการปล่อยสินเชื่อแก่สมาชิก แต่เงินสดและเงินฝากธนาคารมี
แนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2546 จากร้อยละ 13.52 เป็นร้อยละ 29.54 ในปี 2550

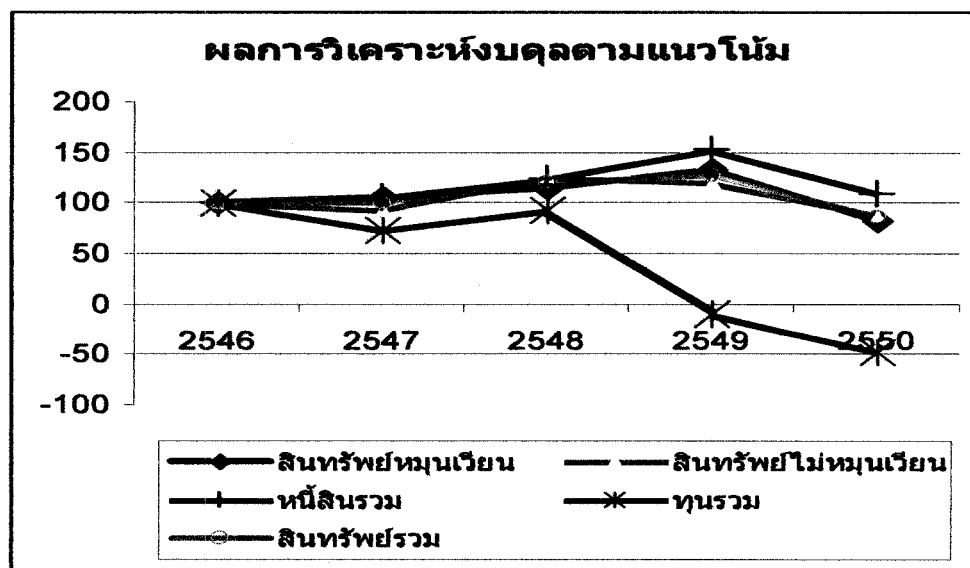
ผลการวิเคราะห์ห้วงบคุลข้างต้นทำให้ทราบชัดเจนว่า แต่ละปีสหกรณ์มีการจัดหาเงินทุน
มาโดยวิธีใด และนำไปลงทุนในสินทรัพย์ใดบ้าง มากน้อยเพียงใด และมีแนวโน้มในการจัดหา
เงินทุน โดยการก่อหนี้เพิ่มมากขึ้นในปี 2550 ซึ่งได้ก่อหนี้สินหมุนเวียน คือ เงินรับฝาก เพิ่มขึ้นเป็น
ร้อยละ 44.34 ในปี 2550 ซึ่งเมื่อเทียบกับปี 2546 มีเงินรับฝากเพียงร้อยละ 26.10

1.2 ผลการวิเคราะห์ห้วงบุคคลตามแนวนอน แสดงได้ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ห้วงบุคคลตามแนวนอน

	หน่วย	2546	2547	2548	2549	2550
สินทรัพย์หมุนเวียน	ล้านบาท	13.435	14.289	15.533	17.848	11.215
	ร้อยละ	100.00	106.36	115.61	132.85	83.40
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	ล้านบาท	10.133	9.396	12.733	12.203	8.924
	ร้อยละ	100.00	93.69	125.65	120.39	88.051
หนี้สินรวม	ล้านบาท	19.955	21.01	24.921	30.428	21.838
	ร้อยละ	100.00	105.29	124.87	152.48	109.44
ทุนรวม	ล้านบาท	3.616	2.676	3.347	(0.377)	(1.696)
	ร้อยละ	100.00	74	92.56	(10.42)	(46.90)
สินทรัพย์รวม	ล้านบาท	23.571	23.686	28.269	30.051	20.141
	ร้อยละ	100.00	100.49	119.93	127.49	85.45

จากตารางที่ 4.2 พบว่าสินทรัพย์หมุนเวียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2546-2549 และลดลงในปี 2550 ส่วนสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนมีการเปลี่ยนแปลงจากปี 2546 โดยลดลงในปี 2547 และเพิ่มขึ้นในปี 2548 จากนั้นมีแนวโน้มลดลงในปี 2549 และปี 2550 เมื่อพิจารณาสินทรัพย์รวมพบว่า มีแนวโน้มเช่นเดียวกับสินทรัพย์หมุนเวียน กล่าวคือ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2546-2549 และลดลงในปี 2550 ส่วนทางด้านหนี้สิน จะเห็นว่าหนี้สินรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2546-2549 และลดลงในปี 2550 ในขณะที่ทุนของสหกรณ์มีแนวโน้มลดลงจนกระทั่งติดลบ เนื่องจากมีหนี้สินรวมมากกว่าสินทรัพย์รวม ซึ่งจะแสดงให้เห็นแนวโน้มอย่างชัดเจน ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 แนวโน้มรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์ ในช่วงปี 2546 - 2550

2. การวิเคราะห์ห้งบกำไรขาดทุน โดยวิธีเปรียบเทียบ

2.1 ผลการวิเคราะห์ห้งบกำไรขาดทุนตามแนวดิ่ง แสดงได้ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ห้งบกำไรขาดทุนตามแนวดิ่ง

หน่วย : ร้อยละ

	<u>2546</u>	<u>2547</u>	<u>2548</u>	<u>2549</u>	<u>2550</u>
รายได้					
ขาย/บริการ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
หัก ต้นทุนขาย/บริการ	<u>92.61</u>	<u>91.91</u>	<u>93.48</u>	<u>92.81</u>	<u>91.10</u>
กำไรขั้นต้น	7.39	8.09	6.52	7.19	8.90
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	<u>0.88</u>	<u>1.11</u>	<u>3.10</u>	<u>2.95</u>	<u>1.33</u>
	8.27	9.20	9.62	10.14	10.23
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	<u>6.45</u>	<u>8.56</u>	<u>8.30</u>	<u>11.65</u>	<u>10.83</u>
กำไร(ขาดทุน)เฉพาะธุรกิจ	1.82	0.64	1.32	(1.51)	(0.60)
บวก รายได้อื่น	<u>0.03</u>	<u>0.02</u>	<u>0.97</u>	0.00	0.00
บวก ค่าบริหาร โครงการแทรกแซงตลาดยางพารา	0.00	0.00	0.00	<u>0.02</u>	<u>0.90</u>
รวม	1.85	0.66	2.29	(1.49)	0.30
หัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	<u>1.66</u>	<u>1.70</u>	<u>1.64</u>	<u>1.88</u>	<u>1.92</u>
กำไร(ขาดทุน)ในการดำเนินงานก่อนรายการพิเศษ	0.00	0.00	0.00	(3.37)	(1.62)
รายการพิเศษ(ผลตอบแทนจากการถือหุ้น ชตป.จำกัด)	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.70</u>
กำไรสุทธิ	<u>0.19</u>	<u>(1.04)</u>	<u>0.65</u>	<u>(3.37)</u>	<u>(0.92)</u>

จากตารางที่ 4.3 พบว่ากำไรสุทธิของสหกรณ์มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ลดลงถึงขนาดเป็นผลขาดทุน โดยในปี 2550 สหกรณ์มีผลขาดทุนคิดเป็นร้อยละ 0.92 ของรายได้จากการขาย/บริการ ในขณะที่ต้นทุนขาย/บริการ ลดลงเหลือร้อยละ 91.10 แต่เนื่องจากสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสูงขึ้น จากร้อยละ 6.45 ในปี 2546 เป็นร้อยละ 10.83 ในปี 2550 จึงทำให้เกิดผลขาดทุนดังกล่าว

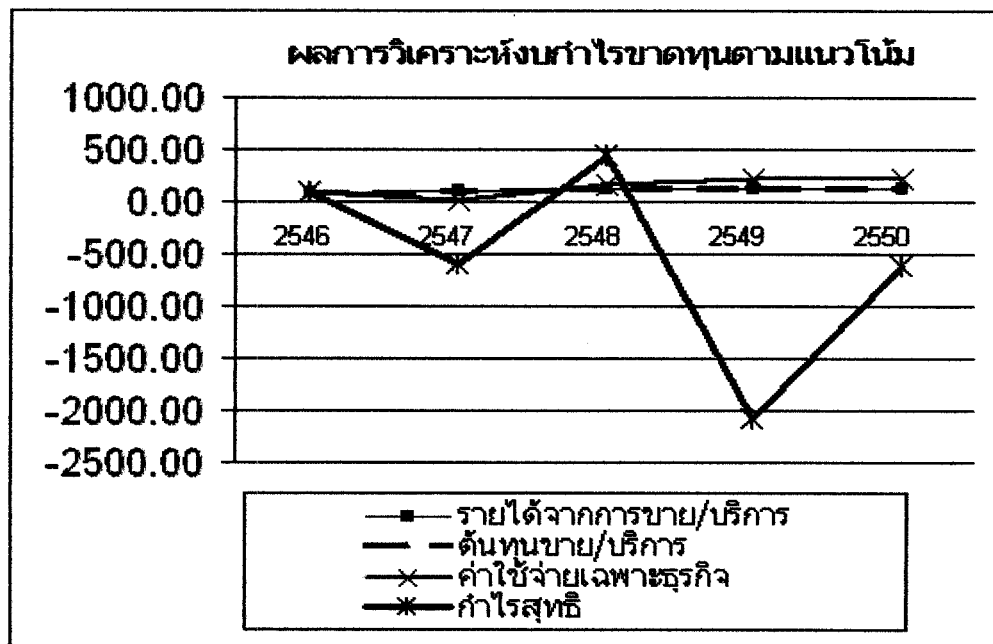
2.2 การวิเคราะห์หั่งบกำไรขาดทุนตามแนวนอน

ผลการวิเคราะห์หั่งบกำไรขาดทุนตามแนวนอนปรากฏดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์หั่งบกำไรขาดทุนตามแนวนอน

	หน่วย	2546	2547	2548	2549	2550
รายได้จากการขาย/บริการ	ล้านบาท	86.058	98.420	116.047	104.228	113.632
	ร้อยละ	100.00	114.36	134.85	121.11	132.04
ต้นทุนขาย/บริการ	ล้านบาท	79.700	90.460	108.480	96.730	103.520
	ร้อยละ	100.00	113.50	136.11	121.37	129.89
ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	ล้านบาท	5.560	8.430	9.630	12.150	12.310
	ร้อยละ	100.00	117.62	173.20	218.52	221.40
กำไรสุทธิ	ล้านบาท	0.170	(1.023)	0.760	(3.515)	(1.048)
	ร้อยละ	100.00	(601.76)	447.06	(2,067.60)	(616.47)

จากตารางที่ 4.4 พบว่า รายได้จากการขาย/บริการ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2546 ซึ่งใช้เป็นปีฐาน ปรากฏว่า รายได้จากการขาย/บริการ ในปี 2550 เพิ่มขึ้นจากปี 2546 คิดเป็นร้อยละ 32.04 ในขณะที่ต้นทุนขาย/บริการ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2546 คิดเป็นร้อยละ 29.89 และค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2546 คิดเป็นร้อยละ 121.40 จึงทำให้กำไรสุทธิมีแนวโน้มลดลงจากปี 2546 เป็นขาดทุนในปี 2550 ซึ่งแสดงให้เห็นชัดเจนได้ดังภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์หั่งบกำไรขาดทุน ตามแนวโน้ม

3. การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ โดยประยุกต์ใช้เทคนิค CAMELS ในมุมมองแต่ละมิติ

ผลการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด โดยประยุกต์ใช้เทคนิค CAMELS ในมุมมองแต่ละมิติ แสดงได้ดังตารางที่ 4.5-4.9

มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง

อัตราส่วนทางการเงิน	หน่วย	ปี					ค่าเฉลี่ย
		2546	2547	2548	2549	2550	
1. อัตราหนี้สินต่อทุน	เท่า	5.52	7.85	7.44	-80.69	-12.87	1.46
2. อัตราทุนสำรองต่อสินทรัพย์	เท่า	0.01	0.04	0.00	0.01	0.00	0.13
3. อัตราการเติบโตของสหกรณ์	%	8.47	-25.99	25.09	-111.67	-349.94	15.41
4. อัตราการเติบโตของหนี้	%	38.02	5.29	18.62	22.10	-28.23	1.40
5. อัตราผลตอบแทนต่อส่วน ของทุน	%	4.82	-32.55	25.10	-236.71	N/A	14.33

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สหกรณ์มีผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นร้อยละ 4.82 ในปี 2546 และร้อยละ 25.10 ในปี 2548 เนื่องจากมีผลกำไรแต่สหกรณ์ประสบผลขาดทุนในปี 2547 และปี 2549 ทำให้ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าติดลบร้อยละ 32.55 และร้อยละ 236.72 ตามลำดับ ส่วนในปี 2550 สหกรณ์มีผลขาดทุนและมีส่วนของทุนติดลบ จึงแสดงค่าในตารางเป็น N/A

เมื่อพิจารณาจากเงินทุนสำรองต่อสินทรัพย์ พบว่า ในปี 2546 - 2550 เท่ากับ 0.01 0.04 0.00 0.01 และ 0.00 เท่า ตามลำดับ โดยอัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ในปี 2550 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์ขนาดใหญ่ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 0.13 เท่า แสดงว่า สหกรณ์ขาดทุนสำรองเพื่อคุ้มครองความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์

สหกรณ์มีอัตราการเติบโตของหนี้สูงมาก ในช่วงปี 2547 - 2549 จากร้อยละ 5.29 ในปี 2547 เป็นร้อยละ 22.10 ในปี 2549 และเมื่อเปรียบเทียบหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนสูงมากจาก 5.52 เท่า ในปี 2546 เพิ่มขึ้นมากกว่า 80.69 เท่าในปี 2549 ซึ่งมีส่วนขาดแห่งทุน ทำให้สหกรณ์มีความเสี่ยงสูง เนื่องจากสหกรณ์ไม่มีเงินทุนคงเหลือที่จะคุ้มครองหนี้สินทั้งหมดได้ อีกทั้งหากสมาชิกขาดความเชื่อถือต่อสหกรณ์โดยการระดมถอนเงินฝากพร้อม ๆ กัน

สหกรณ์อาจจะถูกเลิกกิจการได้ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าความเสี่ยงของเงินทุนต่อความเสี่ยงนับว่ามี ความเสี่ยงสูงมาก เนื่องจากมีหนี้สินมากกว่าทุนของสหกรณ์และทุนสำรองต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น เท่ากับ 0.00 เท่า

มิตินี้ 2 คุณภาพสินทรัพย์ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์คุณภาพสินทรัพย์

อัตราส่วนทางการเงิน	หน่วย	ปี					ค่าเฉลี่ย
		2546	2547	2548	2549	2550	
1. อัตราหนี้ค้างชำระ	%	82.47	32.27	44.28	51.88	79.19	34.47
2. อัตราหมุนของสินทรัพย์	รอบ	4.16	4.17	4.47	3.58	4.53	3.57
3. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	%	0.81	-4.34	2.91	-12.06	-7.34	6.42
4. อัตราการเติบโตของสินทรัพย์	%	32.49	0.49	19.35	6.31	-32.98	7.42

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ในปี 2546 สหกรณ์มีอัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์เท่ากับ ร้อยละ 32.49 อัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์ลดลงในปี 2547 เหลือเพียงร้อยละ 0.49 ต่อมา ในปี 2548 มีอัตราการเจริญเติบโตสูงขึ้นเป็นร้อยละ 19.35 และลดลงอีกในปี 2549 ซึ่งมีอัตราการเจริญเติบโตร้อยละ 6.31 และในปี 2550 อัตราการเจริญเติบโตติดลบเพราะสหกรณ์มีสินทรัพย์ลดลง ดังนั้นอัตราเจริญเติบโตจึงเป็นร้อยละ -32.98 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์ขนาดใหญ่ ซึ่งมีอัตราการเจริญเติบโตร้อยละ 7.42

สหกรณ์นำสินทรัพย์ไปลงทุนเพื่อหารายได้ในตลอด 5 ปี เท่ากับ 4.16 รอบ 4.17 รอบ 4.47 รอบ 3.58 รอบ และ 4.53 รอบ ตามลำดับ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ซึ่ง มีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 3.57

นอกจากนี้ยังพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ทั้งหมดในปี 2546 มีผลตอบแทน เท่ากับร้อยละ 0.81 ปี 2547 มีผลขาดทุน อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จึงมีค่าติดลบคิดเป็นร้อย ละ -4.34 ต่อมาในปี 2548 มีอัตราผลตอบแทนสูงขึ้นเท่ากับร้อยละ 2.91 แต่ต่อมาในปี 2549-2550

อัตราผลตอบแทนลดลงเหลือร้อยละ -12.06 และ -7.34 ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยสำหรับ สหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 6.42

สินทรัพย์ส่วนใหญ่นำไปลงทุนในลูกหนี้ และมีหนี้ที่ไม่สามารถชำระได้ตามกำหนด ในปี 2546 เท่ากับร้อยละ 82.47 ของหนี้ถึงกำหนดชำระ ต่อมาในปี 2547 มีอัตราหนี้ค้างชำระลดลง เหลือร้อยละ 32.27 แต่ต่อมาในช่วงปี 2548-2550 สหกรณ์มีอัตราหนี้ค้างชำระสูงขึ้นเป็นร้อยละ 44.28 ร้อยละ 51.88 และร้อยละ 79.19 ตามลำดับซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยสำหรับสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 34.47

มิตินี้ 3 ชี้ความสามารถในการบริหารจัดการ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ชี้ความสามารถในการบริหารจัดการ

อัตราส่วนทางการเงิน	หน่วย	ปี					ค่าเฉลี่ย
		2546	2547	2548	2549	2550	
1. อัตราการเติบโตของธุรกิจ	%	182.33	14.36	17.91	-10.18	9.02	55.86

จากตารางที่ 4.7 พบว่า มีอัตราการเจริญเติบโตของธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรลดลง ท่อม จำกัด มีแนวโน้มลดลงในช่วงปี 2546-2550 โดยในปี 2546 มีอัตราการเจริญเติบโตของธุรกิจ ร้อยละ 182.33 ในปี 2547 และ ปี 2548 มีอัตราการเจริญเติบโตของธุรกิจลดลงตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 14.36 และ 17.91 ซึ่งสูงขึ้นเล็กน้อย ต่อมาในปี 2549 มูลค่าธุรกิจรวมลดลง ดังนั้นอัตราการ เจริญเติบโตของธุรกิจจึงมีค่าติดลบร้อยละ 10.81 และในปี 2550 สูงขึ้นเป็นร้อยละ 9.02 ซึ่งต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ ที่มีอัตราการเจริญเติบโตร้อยละ 55.86

มิตีที่ 4 การทำกำไร ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์การทำกำไร

อัตราส่วนทางการเงิน	หน่วย	ปี					ค่าเฉลี่ย
		2546	2547	2548	2549	2550	
1. การทำกำไรต่อ สมาชิก	บาท	185.14	-1,147.86	847.40	-3,959.39	-1,211.91	751.33
2. เงินออมต่อสมาชิก	บาท	9,308.93	10,241.52	12,575.01	15,531.38	12,762.98	3,521.28
3. หนี้สินต่อสมาชิก	บาท	14,696.85	14,489.38	14,767.96	13,578.26	11,715.10	6,186.34
4. อัตราค่าใช้จ่าย ดำเนินงานต่อกำไร	%	89.51	258.34	71.62	-125.50	636.32	52.14
5. อัตราการเติบโตของทุน สำรอง*	%	6.78	12.03	-97.40	1,289.69	-100.00	11.76
6. อัตราการเติบโตของทุน สะสมอื่น	%	-0.38	-21.41	5.74	75.48	-13.89	17.3
7. อัตราการเติบโตของ กำไร(ขาดทุน)	%	34.52	-713.17	174.63	-565.17	-70.18	7.31
8. อัตรากำไรสุทธิ	%	0.19	-1.04	0.65	-3.37	-0.92	1.79

หมายเหตุ* จำนวนจากทุนสำรองก่อน โอนไปชดเชยขาดทุนสะสม

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สหกรณ์มีอัตรากำไรสุทธิลดลงและเพิ่มขึ้นในช่วง 5 ปี โดยในปี 2546 มีอัตรากำไรสุทธิร้อยละ 0.19 และลดลงในปี 2547 เป็นขาดทุนสุทธิร้อยละ 1.04 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2548 เป็นอัตรากำไรสุทธิร้อยละ 0.65 ต่อมาลดลงอีกในปี 2549 เป็นขาดทุนสุทธิร้อยละ 3.37 และในปี 2550 มีอัตราผลขาดทุนสุทธิร้อยละ 0.92 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ ซึ่งมีอัตรากำไรสุทธิเฉลี่ยร้อยละ 1.79 ดังนั้นสหกรณ์ต้องควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและพยายามลดต้นทุนสินค้าและบริการ

และยังพบอีกว่า สหกรณ์ไม่สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ โดยในปี 2546 อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินการต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานเท่ากับร้อยละ 89.51 ต่อมาในปี 2547 มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 258.34 ส่วนในปี 2548 อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานฯ ลดลงเหลือร้อยละ 71.62 แต่ในปี 2549-2550 ได้เพิ่มสูงขึ้นมาก โดยในปี 2549 มีขาดทุนจากการดำเนินงาน ดังนั้นอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานฯ จึงคิดลบคิดเป็นร้อยละ 125.50 และในปี 2550 อัตรา

ค่าใช้จ่ายดำเนินงานเท่ากับร้อยละ 636.32 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ ซึ่งมีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานเฉลี่ยเพียงร้อยละ 52.14 ของกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานจากการศึกษายังพบว่า สหกรณ์ประสบปัญหาขาดทุนในปี 2547, 2549 และ 2550 จึงมีการโอนทุนสำรองมาชดเชยผลขาดทุนจนกระทั่งทุนสำรองหมดและไม่สามารถจัดสรรทุนสะสมใด ๆ ได้อีก

มิตินที่ 5 สภาพคล่อง ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์สภาพคล่อง

อัตราส่วนทางการเงิน	หน่วย	ปี					ค่าเฉลี่ย
		2546	2547	2548	2549	2550	
1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	เท่า	0.75	0.74	0.67	0.62	0.56	1.84
2. อัตราหมุนของสินค้า	ครั้ง	108.23	113.45	77.15	82.73	151.39	15.98
3. อายุเฉลี่ยสินค้า	วัน	3.37	3.22	4.73	4.41	2.41	22.84
4. อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด	%	58.13	58.04	48.95	48.12	50.53	68.77

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ในรอบปี 2546-2550 สหกรณ์มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียน เท่ากับ 0.75 เท่า 0.74 เท่า 0.67 เท่า 0.62 เท่า และ 0.56 เท่า ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ซึ่งมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียน เท่ากับ 1.84 เท่า ทั้งนี้ สินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้การค้า ส่วนอัตรการหมุนเวียนสินค้าในปี 2546 - 2550 เท่ากับ 108.23 ครั้ง 113.45 ครั้ง 77.15 ครั้ง 82.73 ครั้ง และ 151.39 ครั้ง ตามลำดับ และมีอายุเฉลี่ยของสินค้าในปี 2546 - 2550 เท่ากับ 3.37 วัน 3.22 วัน 4.73 วัน 4.41 วัน และ 2.41 วัน ตามลำดับ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ซึ่งมีอายุเฉลี่ยของสินค้า 22.84 วัน แสดงว่า สหกรณ์สามารถบริหารสินค้าคงเหลือให้มีประสิทธิภาพ มีสินค้าอยู่ในสต็อกในระยะเวลาสั้นๆ ก็สร้างยอดขายได้เร็ว

มิตินที่ 6 ผลกระทบของธุรกิจ ผู้ศึกษาพบว่า จากภาวะเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน อาจส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ ความผันผวนในเรื่องราคาซื้อขายปาล์ม น้ำมัน ซึ่งขึ้นอยู่กับราคาตลาดกลางเป็นผู้กำหนด ขณะเดียวกันราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่าง

ต่อเนื่องจะส่งผลให้ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจปรับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น สหกรณ์ต้องเตรียมการรองรับผลกระทบด้านธุรกิจรวบรวมผลิตผลและควรวางแนวทางในการบริหารจัดการธุรกิจให้ดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้สภาวะแวดล้อมที่มีความผันผวนดังกล่าว

4. การวิเคราะห์เทียบเคียง

ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวโน้มและผลที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ การเกษตรคลองท่อม จำกัด โดยใช้อัตราส่วนสำคัญในการเทียบเคียง 3 อัตราส่วนที่มีความสำคัญต่อการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและการนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการบริหารการเงิน เพื่อสร้างความเข้มแข็งและมีเสถียรภาพทางการเงินของสหกรณ์ ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวโน้มและผลที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด

อัตราส่วนในการวิเคราะห์ เทียบเคียง	ปี					ผลการ เทียบเคียง ระดับ
	2546	2547	2548	2549	2550	
1. อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย ดำเนินงาน มีหน่วยเป็น ร้อยละ	89.51%	258.34%	71.62 %	-125.50%	636.32%	ต้อง ปรับปรุง
2. อัตราลูกหนี้ที่ชำระหนี้ได้ ตามกำหนด มีหน่วยเป็น ร้อยละ	58.13 %	58.04 %	48.95 %	48.12 %	50.53 %	ต้อง ปรับปรุง
3. อัตราส่วนทุนสำรองต่อ สินทรัพย์ มีหน่วยเป็นเท่า	0.01 เท่า	0.04 เท่า	0.00 เท่า	0.01 เท่า	0.00 เท่า	ต้อง ปรับปรุง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด โดยประยุกต์เทคนิค CAMELS Analysis ใช้วิเคราะห์เทียบเคียง ได้ดังนี้

1. อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน เป็นการเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายดำเนินงานกับกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการบริหารค่าใช้จ่ายดำเนินงาน จากการศึกษาพบว่า ปี 2546-2550 มีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานร้อยละ 89.51 258.34 71.62 - 123.50 และ 636.32 แสดงว่าตลอด 5 ปี สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายสูง เมื่อเทียบกับค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้สำหรับสหกรณ์การเกษตร จัดอยู่ในระดับต้องปรับปรุง เพราะมีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานมากกว่าร้อยละ 65.00 ส่งผลกระทบให้สหกรณ์มีกำไรลดลงหรือประสบผลขาดทุน และอาจส่งผลต่อเสถียรภาพทางการเงินตามมา

2. อัตราลูกหนี้ที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของสินทรัพย์และสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ พบว่า ในปี 2546 - 2550 เท่ากับร้อยละ 58.13 58.04 48.95 48.12 และ 50.53 ตามลำดับ เมื่อนำมาเทียบกับค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ของสหกรณ์การเกษตร จัดอยู่ในระดับต้องปรับปรุง เพราะมีอัตราลูกหนี้ที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด น้อยกว่าร้อยละ 60 ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพสินทรัพย์มีคุณภาพด้อยและขาดสภาพคล่องทางการเงิน

3. อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ เพื่อวิเคราะห์ความเข้มแข็งของเงินทุน พบว่าในปี 2546 - 2550 อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์เท่ากับ 0.01 0.04 0.00 0.01 และ 0.00 เท่าตามลำดับ แสดงว่าทุนสำรองของสหกรณ์ลดลงในช่วง 5 ปี และเมื่อเทียบกับค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้สำหรับสหกรณ์การเกษตร จัดอยู่ในระดับต้องปรับปรุง เพราะมีค่าน้อยกว่า 0.10 เท่าส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของเงินทุนในสหกรณ์อย่างรุนแรง

5. จุดอ่อน จุดแข็ง ในการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด

จากตารางที่ 4.1 - 4.9 แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์งบการเงิน โดยวิธีเปรียบเทียบและการใช้ตัวแปรในการศึกษาเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่คำนวณตามเทคนิค CAMELS Analysis พบว่าสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด มีจุดอ่อน และจุดแข็งในการบริหารจัดการธุรกิจ ดังนี้

5.1 จุดอ่อน

(1) มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง

- สหกรณ์ขาดเงินทุนสำรองเพื่อคุ้มครองความเสี่ยงทางการเงิน
- มีหนี้สินรวมมากกว่าสินทรัพย์รวมในช่วงปี 2549-2550 ทำให้ทุนของสหกรณ์มีค่าติดลบ จึงมีความเสี่ยงสูงมาก

(2) มติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์

- มีอัตราหนี้สินค้างชำระสูงมาก
- อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ต่ำมาก

(3) มติที่ 3 ชี้ความสามารถในการบริหารจัดการ

- อัตราการเจริญเติบโตของธุรกิจต่ำมากโดยเฉพาะในช่วงปี 2547-2550

(4) มติที่ 4 การทำกำไร

- ต้นทุนขาย/บริการค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจและค่าใช้จ่ายดำเนินงานมีแนวโน้มสูงขึ้นในช่วง 5 ปี ส่งผลกระทบให้สหกรณ์มีผลขาดทุนในช่วงปี 2547 ปี 2549 และปี 2550
- อัตราหนี้สินต่อสมาชิก 1 คน อยู่ในอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยมาก

(5) มติที่ 5 สภาพคล่อง

- สหกรณ์มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำกว่า 1 และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมากทำให้ขาดสภาพคล่องทางการเงินและมีอัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง

5.2 จุดแข็ง

- สหกรณ์มีอัตราเงินออมต่อสมาชิก 1 คน สูงกว่าค่าเฉลี่ยมาก และมีอัตราหมุนของสินค้าสูงมาก แสดงถึงการบริหารจัดการสินค้าคงเหลือได้ดี

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องการวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ศึกษาเฉพาะปีการเงิน 2546-2550 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด และศึกษาจุดอ่อน จุดแข็ง ในการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์งบการเงิน ประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน และข้อมูลในรายงานประจำปี 2546 – 2550 รวม 5 ปี ของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด โดยเลือกเทคนิคการวิเคราะห์เปรียบเทียบตามแนวดิ่ง ตามแนวนอน และการใช้เทคนิค CAMELS ANALYSIS ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม

จำกัด

จากการวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ซึ่งศึกษา เฉพาะปีการเงิน 2546 – 2550 รวม 5 ปี สามารถสรุปผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ได้ดังนี้

1.1 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด มีรายได้หลักตลอดระยะเวลา 5 ปี คือ ธุรกิจขายซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยมีรายได้จากการขายในปี 2550 เพิ่มขึ้นจากปี 2546 คิดเป็นร้อยละ 32.04 ค่าใช้จ่ายหลัก คือ ต้นทุนขาย ซึ่งมีอัตราร้อยละ 91-92 ของรายได้จากการขาย/บริการ ในช่วง 5 ปี และมีค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจและค่าใช้จ่ายดำเนินงานที่มีแนวโน้มสูงขึ้น และเป็นสาเหตุให้สหกรณ์ประสบผลขาดทุน ในปี 2547 , ปี 2549 และปี 2550 แต่อย่างไรก็ตามในปี 2550 สหกรณ์มีผลตอบแทนจากการถือหุ้น ชสป. จำกัด มาชดเชยส่วนขาดทุนทำให้ผลขาดทุนลดลงจากปีก่อนได้ส่วนหนึ่ง

1.2 ผลการวิเคราะห์ฐานะการเงินของสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด มีโครงสร้างการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนตลอดระยะเวลา 5 ปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในลูกหนี้ระยะสั้น มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย ส่วนทางด้านโครงสร้างทางการเงินมีการเปลี่ยนแปลงมาก โดยส่วนใหญ่เป็นหนี้สินหมุนเวียนในรูปของเงินกู้ยืมและเงินรับฝากจากสมาชิก และมีอัตราหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ สูงมากทำให้มีความเสี่ยงทางการเงินสูง สหกรณ์ขาดเงินทุนสำรองเพื่อคุ้มครองเจ้าหนี้ตลอดจนในช่วงปี 2549-2550 สหกรณ์มีหนี้สินรวมมากกว่าสินทรัพย์รวมทำให้ทุนของสหกรณ์มีค่าติดลบ และทางด้านคุณภาพของสินทรัพย์สหกรณ์มีอัตราหนี้ค้างชำระสูงมาก แสดงถึงสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ

สรุป ผลการดำเนินงานธุรกิจและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ในปัจจุบัน สหกรณ์มีเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอและขาดสภาพคล่องทางการเงิน สหกรณ์ไม่มีความสามารถในการก่อหนี้และมีหนี้สินมากกว่าสินทรัพย์ทั้งสิ้น ทำให้สหกรณ์มีส่วนขาดแห่งทุน แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ หรือทุนของสหกรณ์ไม่สามารถคุ้มครองหนี้สินทั้งหมดได้

2. จุดอ่อน จุดแข็ง ในการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด

จากการวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด เฉพาะปี 2546 – 2550 รวม 5 ปี แสดงให้เห็นจุดอ่อนและจุดแข็งในการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์ในภาพรวมได้ดังนี้

2.1 จุดอ่อนของสหกรณ์ พบว่า ในการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์ มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูงเกินไป ทำให้ประสบปัญหาการขาดทุน และส่งผลกระทบต่อถึงเงินทุนสำรองของสหกรณ์ลดลงจนหมดสิ้น หากไม่แก้ไขระบบการควบคุมภายในสหกรณ์อาจถูกให้เลิกกิจการได้ และในสถานการณ์ปัจจุบันสหกรณ์ต้องศึกษาและวิธีการจัดหากลยุทธ์ที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกซึ่งเป็นการรักษาศรัทธา ความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อสหกรณ์ให้มั่นคงต่อการทำธุรกิจกับสหกรณ์ต่อไป

2.2 จุดแข็งของสหกรณ์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ยังศรัทธาและเชื่อมั่นต่อสหกรณ์ เนื่องจากสมาชิกยังนำเงินฝากไว้กับสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ ในส่วนของสภาพคล่องของสินค้าคงเหลือ สหกรณ์มีอัตราหมุนของสินค้าสูงมาก ทำให้อายุโดยเฉลี่ยของสินค้าสั้น ย่อมเป็นผลดีต่อสหกรณ์ กล่าวคือ โอกาสที่สินค้าล้าสมัยมีน้อย

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า ผู้บริหารสหกรณ์ต้องเร่งหาแนวทางแก้ไข มีการวางแผน ร่วมกันอย่างชัดเจนของคณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการ มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่เป็น ลายลักษณ์อักษร มีการควบคุมภายในอย่างเป็นระบบ ในการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์ให้ สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามแผนงานและนโยบายของสหกรณ์ ซึ่งไม่ขัดต่อระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์อย่างถูกต้อง และประสบ ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายในด้านการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์มากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด จัดว่าเป็นสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ตาม มาตรฐานการจัดชั้นที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด ดังนั้น โดยสรุปผลการศึกษาการวิเคราะห์ห้วง การเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด เฉพาะปีการเงิน 2546 - 2550 รวม 5 ปี โดยภาพรวม คงกล่าวได้ว่าภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด มีผลขาดทุนรวม 3 ปี ทำให้สหกรณ์มีความเสี่ยงสูง ด้านความเพียงพอของเงินทุน คุณภาพสินทรัพย์ อยู่ในระดับต่ำ มีลูกหนี้ค้างชำระ ประสบปัญหาด้านการบริหารจัดการต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สูงไม่คุ้มกับรายได้ ส่งผลให้ขาดทุน รวม 3 ปี ส่วนปัจจัยสาเหตุที่มีผลต่อการทำกำไรของสหกรณ์ ในรอบ 2 ปี พบว่า มีอัตราส่วนทางการเงินที่น่าสนใจ คือ อัตราหนี้สินต่อทุน และอัตรากำไรสุทธิของทุนของสหกรณ์ และอัตราหนี้สินต่อสมาชิก ซึ่งเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพของคณะกรรมการ ดำเนินการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีการกำหนดแผนการระดมทุนภายในสหกรณ์ และลดการลงทุน ในสินทรัพย์ถาวร ตลอดจนการติดตามเร่งรัดหนี้จากสมาชิก และมีการกำหนดแผนดำเนินงาน เชิงกลยุทธ์เพื่อช่วยส่งเสริมสนับสนุนในการดำเนินงานของสหกรณ์ที่มีผลต่อการทำกำไรในปี 2546 และ ปี 2548

ผู้ศึกษายังพบว่า ในปีที่สหกรณ์มีผลกำไรสุทธิส่วนใหญ่ยังคงดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ในระดับต่ำ ดังนั้น สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ควรเตรียมการรองรับผลกระทบด้านธุรกิจ รวบรวมผลิตผล และด้านการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพภายใต้สภาวะ แวดล้อมทางเศรษฐกิจของประเทศที่อาจส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ เช่น ความผันผวนในเรื่องราคา ชื้อ ขายปาล์ม น้ำมัน ซึ่งขึ้นอยู่กับราคาตลาดกลางเป็นผู้กำหนด ขณะเดียวกันราคาน้ำมันที่ปรับตัว สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจะส่งผลให้ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจปรับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย รวมถึงด้านสภาพ คล่องของสหกรณ์ในปัจจุบัน ซึ่งขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการบริหารลูกหนี้เป็นสำคัญ

จากผลการศึกษาวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด เฉพาะปี 2546 – 2550 มีความสอดคล้องกับงานวิจัย ของมาริสสา ลีลาพัฒน์ (2538) ที่ศึกษาเรื่องวิเคราะห์ทาง เศรษฐกิจและการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกรมการปกครอง จำกัด มีความสอดคล้อง กันในเรื่อง ความมั่นคงของสหกรณ์อยู่ที่ฐานะทางการเงิน โดยจากการที่สหกรณ์มีกำไรสุทธิเมื่อ เทียบกับรายได้เฉลี่ย และในขณะเดียวกันหากสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายดำเนินงานเพิ่มขึ้นทุกปี เป็นเหตุ ให้กำไรสุทธิลดลง ดังนั้น สหกรณ์ควรมีการพัฒนาการบริหารจัดการธุรกิจสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์ เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นและดำเนินงานอย่างเป็นระบบโดยมีการควบคุมภายในให้มากยิ่งขึ้น และยัง พบว่าผลการศึกษามีความสอดคล้องกับงานวิจัย ของ เพชร ศิริบุหงศ์ (2550) ที่ศึกษาเรื่องการ วิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร : กรณีศึกษาสหกรณ์ การเกษตรพัทลุง จำกัด และสหกรณ์การเกษตรเมืองนครศรีธรรมราช จำกัด ซึ่งงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า การวิเคราะห์งบการเงินมีจุดหมายเพื่อแปลงข้อมูลของงบการเงินให้เป็นประโยชน์ เพื่อ ใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจทางการเงินอย่างสมเหตุสมผล และยังทราบถึงการมีความรู้ของ ผู้บริหารสหกรณ์ในเรื่องข้อมูลทางการเงินและบัญชี และเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจ สหกรณ์ได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนพิจารณาถึงปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจมีอิทธิพลมากระทบต่อการ ดำเนินงานของสหกรณ์ ทำให้ทราบสาเหตุเพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์ ให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์ต่อมวลสมาชิกโดยทั่วกัน

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ผู้ศึกษาได้รับความรู้และทักษะเพิ่มขึ้นจากการศึกษา วิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด เฉพาะปี 2546-2550 ดังนี้

1. ผู้ศึกษาได้องค์ความรู้ ความเข้าใจมากขึ้นในการเลือกใช้เครื่องมือวิเคราะห์ภาวะ เศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ในแต่ละด้านทำให้ทราบผลกระทบต่อสภาพปัญหาทางการเงิน ผลการดำเนินงานรวมถึงข้อบกพร่องจากการตัดสินใจในการบริหารจัดการสหกรณ์ ของสหกรณ์ การเกษตรคลองท่อม จำกัด ในปีการเงิน 2546 – 2550
2. ผู้ศึกษาได้ทราบถึงการใช้เครื่องมือ CAMELS ในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน เพื่อ เฝ้าระวัง ควบคุม และมีข้อเสนอแนะสหกรณ์เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน และการจัดการพัฒนา คุณภาพงานของสหกรณ์ให้เกิดความเข้มแข็งและสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับสหกรณ์ได้ อย่างถูกต้องตรงความต้องการของมวลสมาชิก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

การวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด โดยนำข้อมูลทางการเงินแต่ละปีของสหกรณ์ และการใช้ข้อมูลและอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินที่สำคัญ ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มาวิเคราะห์ จะชี้ให้เห็นว่าการดำเนินงาน และบริหารจัดการของคณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการ มีความสามารถที่แตกต่างกัน และที่ต้องปรับปรุงมากที่สุดก็คือ ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจด้านต่าง ๆ ที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสหกรณ์ควรให้ความสนใจนำข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์มาใช้และพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน ตลอดจนปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจมีอิทธิพลมากระทบต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อให้ทราบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าที่จะเกิดกำไรลดลงหรือขาดทุนเพิ่มขึ้น เพื่อค้นหาสาเหตุนำไปปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ทำให้ผู้ศึกษาทราบว่า สหกรณ์แห่งนี้มีความเสี่ยงสูงต่อการเลิกกิจการ จึงควรจับตาเฝ้าระวังเป็นพิเศษ โดยเฉพาะผู้บริหารสหกรณ์ ควรมีการวางแผนร่วมกันแก้ไขปัญหาที่สหกรณ์เผชิญอยู่อย่างเร่งด่วน และเห็นควรให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่รับผิดชอบแนะนำ ส่งเสริมสหกรณ์แห่งนี้ เข้าร่วมแนะนำ ชี้แจง และร่วมแก้ไขปัญหากับสหกรณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อร่วมระดมความคิดในการเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาสของ สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ซึ่งหากมีการดำเนินการแก้ไขร่วมกันในหลายฝ่ายอย่างถูกต้อง และเร่งด่วน จะทำให้สหกรณ์สามารถดำเนินงานและบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพที่ดีดังเดิมได้ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานประจำปีของสหกรณ์นำมาวิเคราะห์เพื่อหาสัญญาณเตือนภัยของสหกรณ์ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปของผู้ที่สนใจจะศึกษาในแนวทางนี้ ควรใช้เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลวิธีอื่นร่วมด้วย เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การประชุมกลุ่มย่อย ของผู้บริหารและสมาชิกสหกรณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่แท้จริงและเป็นการระดมสมองร่วมกันทุกฝ่าย ก่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์ไปในทิศทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้ข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณเท่านั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปผู้ที่สนใจจะศึกษา ควรนำข้อมูล

เชิงคุณภาพอื่น ๆ มาร่วมพิจารณาด้วย เช่น ความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสหกรณ์ ความร่วมมือของสมาชิกสหกรณ์ ภาวะเศรษฐกิจ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2.3 ผู้สนใจที่จะศึกษาควรมีการศึกษาทัศนคติและความรู้ของสมาชิก เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงการบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับสหกรณ์ให้มากขึ้นอย่างเป็นระบบ เนื่องจาก ทัศนคติและความรู้ของสมาชิกเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2.4 ผู้ที่สนใจจะศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบในการศึกษาวิจัยต่อยอดเกี่ยวกับผลกระทบต่อธุรกิจของสหกรณ์ อย่างแท้จริงตามสถานะแวดล้อมในปัจจุบัน และสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เปรียบเทียบ และเป็นแนวทางในการเฝ้าระวังทางการเงิน และการสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้าเพื่อส่งสัญญาณเตือนภัยทางการเงินให้กับสหกรณ์ทราบเพื่อช่วยให้การตัดสินใจ ในการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานทุกระดับให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการของสหกรณ์ และส่งผลดีต่อสภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต อีกทั้งยังส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของสมาชิกด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2550) ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเฉลี่ย (Peer Group) ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร
- _____ . (2550) คู่มือการใช้งานอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- _____ . (2548) คู่มือการประยุกต์ใช้ CAMELS Analysis วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- _____ . (2548) แนวคิดเกี่ยวกับ CAMELS Analysis ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- _____ . (2549) รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินสหกรณ์การเกษตร ประจำปี 2548 ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2550) การสหกรณ์ในประเทศไทย สำนักถ่ายทอดและเทคโนโลยีการสหกรณ์
- _____ . (2550) การสหกรณ์ในประเทศไทย ฝ่ายเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สำนักถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์
- _____ . (2549) คุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์ การสหกรณ์ในประเทศไทย สำนักถ่ายทอดและเทคโนโลยีการสหกรณ์
- _____ . (2550) พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร
- จุฑามาศ นิโครธานนท์ (2548) “ผลการดำเนินงานของสหกรณ์รณงค์โดยสารสมุทรศาสตร์ จำกัด” รายงานการวิจัยเพื่อปรับตำแหน่งสายงานวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์
- ดวงมณี โกมารทัต (2545) “การบัญชีต้นทุน” คู่มือประกอบการเรียนการสอนคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ธงชัย สันติวงษ์, ชัยยศ สันติวงษ์ (2546) “การวิเคราะห์งบการเงิน” คู่มือประกอบการบรรยาย
ฝึกอบรมผู้จัดการสหกรณ์การเกษตร สำนักถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิชย์ กรุงเทพมหานคร
- ประทุมวรรณ อุดมสุวรรณกุล และคณะ (2546) “การวิเคราะห์งบการเงิน” คู่มือการศึกษา โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิชย์ กรุงเทพมหานคร
- เพชร ศิริบุหงส์ (2550) “การวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานของ
สหกรณ์การเกษตร : กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรพัทลุง จำกัด และสหกรณ์
การเกษตร เมืองนครศรีธรรมราช จำกัด” รายงานการวิจัยเพื่อปรับตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญ
งานส่งเสริม สหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์
- เพชร ขุมทรัพย์ และคณะ (2546) “หลักและการประยุกต์การวิเคราะห์การบัญชีเพื่อการจัดการ”
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
- มาริสา ลีลาพัฒน์ (2538) “การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจและการเงิน” รายงานการวิจัยเพื่อปรับ
ตำแหน่งสายงานวิชาการสอบบัญชีสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- วรศักดิ์ ทูมมานนท์ (2548) “การวิเคราะห์งบการเงิน” คู่มือประกอบการอบรม โครงการมติใหม่
ของการประเมินผลทางการเงิน สำนักถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ กรมส่งเสริม
สหกรณ์
- วาสนา สุนนาวดี (2534) “การวิเคราะห์การดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย จำกัด” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์
สหกรณ์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สมชาย ศรีรุ่งกิจ (2546) “การวิเคราะห์งบการเงิน” คู่มือประกอบการอบรม โครงการการวิเคราะห์
งบการเงินสหกรณ์ สำนักถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์
- สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด (2545) รายงานประจำปี จังหวัดกระบี่
_____ . (2546) รายงานประจำปี จังหวัดกระบี่
_____ . (2547) รายงานประจำปี จังหวัดกระบี่
_____ . (2548) รายงานประจำปี จังหวัดกระบี่
_____ . (2549) รายงานประจำปี จังหวัดกระบี่
_____ . (2550) รายงานประจำปี จังหวัดกระบี่
- สุภัทรา ดันอารมณ (2539) “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร
ในประเทศไทย” รายงานการวิจัยเพื่อปรับตำแหน่งสายงานวิชาการสหกรณ์
กรมส่งเสริมสหกรณ์

www.cad.go.th คั่นคืนวันที่ 23 เมษายน 2551

www.cpd.go.th คั่นคืนวันที่ 23 เมษายน 2551

www.google.com คั่นคืนวันที่ 23 เมษายน 2551

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด
เฉพาะปีการเงิน 2546 - 2550

งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด

งบดุล เฉพาะปีการเงิน 2546 – 2550

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	2546	2547	2548	2549	2550
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	3.186	3.229	2.992	6.911	1.921
เงินฝากสหกรณ์การเกษตรปลาพระยา จำกัด	0.000	0.000	0.200	0.002	0.002
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ	0.000	0.000	0.000	7.003	5.809
ลูกหนี้ระยะสั้น-สุทธิ	8.528	8.704	9.117	1.474	1.266
คอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ-สุทธิ	1.008	0.972	1.064	1.058	0.613
สินค้าคงเหลือ	0.465	1.122	1.659	0.651	0.694
วัสดุคงเหลือ	0.049	0.044	0.054	0.000	0.000
สินค้าขาดบัญชี	0.000	0.000	0.000	0.804	0.653
หัก ค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชี	0.000	0.000	0.000	(0.804)	(0.653)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	0.198	0.216	0.443	0.746	0.908
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	13.435	14.289	15.533	17.848	11.215
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินลงทุนระยะยาว	0.165	0.499	1.609	1.619	1.851
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	0.000	0.000	0.000	2.010	1.050
ลูกหนี้เงินกู้ระยะยาว	4.341	3.542	3.081	0.252	0.198
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ	5.381	5.187	8.016	8.286	5.799
สิทธิในการใช้ซอฟต์แวร์	0.000	0.000	0.013	0.010	0.006
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	0.246	0.168	0.014	0.024	0.020
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	10.133	9.396	12.733	12.203	8.924
รวมสินทรัพย์	23.571	23.686	28.269	30.051	20.141
หนี้สินและทุนของสหกรณ์					
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินกู้ยืม	10.367	11.833	12.997	12.987	9.209
เจ้าหนี้การค้า	0.480	0.043	0.488	0.323	0.000
เจ้าหนี้เช่าซื้อทรัพย์สิน	0.000	0.000	0.300	0.000	0.000
ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	0.652	0.338	0.338	0.360	0.200
เงินรับฝาก	6.152	6.831	8.869	11.453	8.931
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยค้างจ่าย	0.000	0.000	0.000	0.010	0.010
เงินมัดจำ	0.000	0.000	0.000	2.000	0.000
เงินรับฝากพนักงาน	0.033	0.051	0.076	0.000	0.000
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	0.139	0.125	0.189	1.685	1.804
รวมหนี้สินหมุนเวียน	17.827	19.221	23.257	28.821	20.155

รายการ	2546	2547	2548	2549	2550
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
หนี้สินระยะยาว	1.390	1.019	0.680	0.400	0.200
หนี้สินอื่น	0.737	0.770	0.983	1.207	1.482
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	2.127	1.789	1.663	1.607	1.682
รวมหนี้สิน	19.955	21.010	24.921	30.428	21.838
ทุนของสหกรณ์					
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)					
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว	2.262	2.305	2.349	2.338	2.108
หุ้นพิเศษ	0.000	0.000	0.000	0.000	0.020
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ	0.304	0.239	0.252	0.444	0.382
ทุนสำรอง	0.881	0.987	0.025	0.356	0.000
หัก โอนไปชดเชยขาดทุน	0.000	(0.987)	(0.025)	(3.516)	0.000
บวก กำไรสุทธิหรือการจักรวรร	0.000	0.167	0.000	0.000	0.000
หัก ขาดทุนสะสม - ยอดยกมา	0.000	0.000	(0.036)	0.000	(3.159)
หัก ขาดทุนสุทธิ	0.000	(1.024)	0.000	3.516	(1.048)
บวก โอนทุนสำรองมาชดเชย	0.000	0.987	0.025	0.356	0.000
โอนกำไรสุทธิมาชดเชย	0.000	0.00	0.010	(0.00)	(0.00)
บวก กำไรสุทธิ	0.167	0.000	0.756	0.000	0.000
หัก โอนไปชดเชยขาดทุนสะสม	0.000	0.000	(0.010)	0.000	0.000
รวมทุนของสหกรณ์	3.616	2.676	3.347	(0.377)	(1.696)
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	23.571	23.686	28.269	30.051	20.141

งบกำไรขาดทุน เฉพาะปีการเงิน 2546-2550

หน่วย : ล้านบาท

หัก ต้นทุนขาย/บริการ	<u>79.696</u>	<u>90.458</u>	<u>108.476</u>	<u>96.733</u>	<u>103.515</u>
กำไรขั้นต้น	6.363	7.962	7.572	7.495	10.117
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	<u>0.760</u>	<u>1.096</u>	<u>3.595</u>	<u>3.076</u>	<u>1.511</u>
	7.123	9.058	11.167	10.571	11.628
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	<u>5.558</u>	<u>8.428</u>	<u>9.633</u>	<u>12.149</u>	<u>12.309</u>
กำไร(ขาดทุน)เฉพาะธุรกิจ	1.565	0.630	1.534	(1.578)	(0.681)
บวก รายได้อื่น	<u>0.030</u>	<u>0.016</u>	<u>1.129</u>	<u>0.019</u>	<u>1.024</u>
รวม	1.595	0.646	2.663	(1.559)	0.343
หัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	<u>1.428</u>	<u>1.670</u>	<u>1.907</u>	<u>1.957</u>	<u>2.184</u>
กำไร(ขาดทุน)ในการดำเนินงาน	0.167	(1.024)	0.756	(3.516)	(1.841)
ก่อนหักรายการพิเศษ					
รายการพิเศษ(ผลตอบแทน	<u>0.000</u>	<u>0.000</u>	<u>0.000</u>	<u>0.000</u>	<u>0.793</u>
จากการถือหุ้น ชสป.จำกัด)					
กำไรสุทธิ	<u>0.167</u>	<u>(1.024)</u>	<u>0.756</u>	<u>(3.516)</u>	<u>(1.048)</u>

ภาคผนวก ข

เกณฑ์การจัดขนาดของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

เกณฑ์การจัดขนาดของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ตัวแปรในการวิเคราะห์ขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร						คะแนนรวม 3 ตัวแปรชี้วัด ขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	
ทุนดำเนินงาน		รายได้ธุรกิจหลัก		สมาชิก			
ช่วงข้อมูล (หน่วย : บาท)	คะแนน (1)	ช่วงข้อมูล (หน่วย : บาท)	คะแนน (2)	ช่วง ข้อมูล (หน่วย : คน)	คะแนน (3)	ช่วง คะแนน รวม 1+2+3	ขนาด สหกรณ์
0	0	0	0	0	0		
>0-6,000	1	>0-5,000	1	1-28	1		
>6,000-30,000	2	>5,000-23,000	2	29-55	2	1-6	เล็ก
>30,000-145,000	3	>23,000-107,000	3	56-108	3	7-12	กลาง
>145,000-706,000	4	>107,000-500,000	4	109-213	4	13-18	ใหญ่
>706,000-3,440,000	5	>500,000-2,324,000	5	214-420	5	19-24	ใหญ่มาก
>3,440,000-16,770,000	6	>2,324,000-10,807,000	6	421-828	6		
>16,770,000-81,760,000	7	>10,807,000-50,262,000	7	829-1,633	7		
>81,760,000	8	>50,262,000	8	>1,633	8		

หมายเหตุ : การใช้เกณฑ์การจัดขนาดและกลุ่มเกษตรกร

- ผู้ใช้พิจารณาว่าสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ต้องการวัดขนาดนั้น มีช่วงทุนดำเนินงาน รายได้ธุรกิจหลัก และจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วงใด แล้วทำการให้ระดับคะแนนในแต่ละรายการ
- หากคะแนนรวมของทั้ง 3 รายการ แล้วพิจารณาว่าคะแนนรวมตกอยู่ในช่วงของสหกรณ์ขนาดใด ก็จะทราบขนาดของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนั้น ๆ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางนัศดา เตชะประสาน
วัน เดือน ปี	1 พฤษภาคม 2502
สถานที่เกิด	อำเภอหนองโคก จังหวัดสระบุรี
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรีเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช 2540
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกระบี่ จังหวัดกระบี่
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ 7ว